

STRATEGIA
DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ
A ORAȘULUI CUPCINI

raionul Edineț
2022 - 2029

APROBAT PRIN DECIZIA
CONSILIULUI LOCAL A ORAȘULUI CUPCINI

NR _____

PRIMAR: Ludmila Magu

CUPRINS

ABREVIERI	2
INTRODUCERE.....	3
1. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI	8
1.1. Viziunea.....	8
1.2. Misiunea.....	8
1.3. Valorile Strategice.....	8
1.4. Obiectivele Strategice.....	10
2.PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII.....	14
2.1. Date Generale.....	14
2.2. Repere istorice.....	16
2.3. Așejarea geografică și cadrul natural.....	19
2.4. Populația și nevoile sociale.....	22
2.5. Infrastructura de utilități.....	25
2.6. Edificii sociale.....	36
3. ANALIZA SWOT.....	42
3.1. Analiza infrastructurii de utilități	42
3.2. Analiza capacitatei instuțională.....	43
3.3. Analiza economiei locale.....	44
3.4. Analiza culturii și turismului în localitate.....	45
4. PROCESUL DE ELABORARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE.....	46
4.1. Înțiere procesului de planificare	46
4.2. Înființarea echipei de planificare.....	46
4.3. Concordanța strategiilor de dezvoltare regională cu cea locală.....	47
5. STABILIREA OBIECTIVELOR, REALIZAREA STRATEGIEI.....	49
5.1. Stabilirea obiectivelor platoului strategic.....	49
5.2. Etapele de implementare.....	50
5.3. Riscuri și impedimente în procesul de implementare, metode de preîmpărțire.....	51
6. MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE.....	55
6.1. Cadrul instituțional de monitorizare.....	55
6.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare.....	56
7. PLANUL DE ACȚIUNI A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE.....	67
7.1. Considerațiunile generale.....	67
8. IMPACTUL IMPLEMENTĂRII A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE.....	77
8.1. Infrastructura.....	77
8.2. Mediul economic.....	77
8.3. Social, cultural și economic.....	77
8.4. Turism.....	78

ABREVIERI

APL	Administrația Publică Locală
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională AEI
Asociația de Economii și Împrumut	
AEE	Agenția pentru Eficiență Energetică
BS	Bugetul de Stat
BL	Bugetul Local
BR	Buget Raional
CIS	Comisia pentru Implementarea a Strategiei
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
IDEP	Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor
EP	Echipa de planificare
GT	Gospodărie Țărănească
FEN	Fondul Ecologic Național
FEE	Fondul pentru Eficiență Energetică din Moldova
FISM	Fondul de Investiții Sociale din Moldova
FMF	Federația Moldovenească de Fotbal
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
FRN	Fondul Rutier Național
MEC	Ministerul Economiei și Comerțului
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
ONG	Organizații non-guvernamentale
PPP	Parteneriat Public Privat
PM	Punct Medical CS
Centru de Sănătate	
RDN	Regiunea de Dezvoltare Nord
RDC	Regiunea de Dezvoltare Centru
RDS	Regiunea de Dezvoltare Sud RM
Republica Moldova	
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SA	Societate pe Acțiuni
UE	Uniunea Europeană
OMF	Oficiul Medicilor de Familie
CE	Consiliul Europei
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Cultură și Știință

Introducere

"Calitatea și rezultatele oricărui proces depind, în cea mai mare parte, de corectitudinea stabilirii obiectivelor de identificare și delegarea corectă a responsabilităților și a angajamentelor, corelate cu metodele și resursele disponibile sau potențiale."

Trasarea unei strategii de dezvoltare socio-economică reprezintă primul pas spre progres, deoarece acest document stabilește dezvoltarea locală drept o prioritate și stimulează procesul de evoluție. Planificarea strategică clarifică direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul comun de dezvoltare al comunității, atât pe termen mediu, cât și pe termen lung.

Principiile de bază care au stat la baza elaborării acestei strategii sunt următoarele:

Principiul realității. Această strategie prezintă potențialul, vorbește despre etapa de dezvoltare și specifică baza de plecare în cadrul procesului de dezvoltare durabilă;

Principiul continuității și sustenabilității. Programul va fi îmbunătățit continuu și după adoptarea acestuia de către primărie, pentru a reflecta necesitățile orașului;

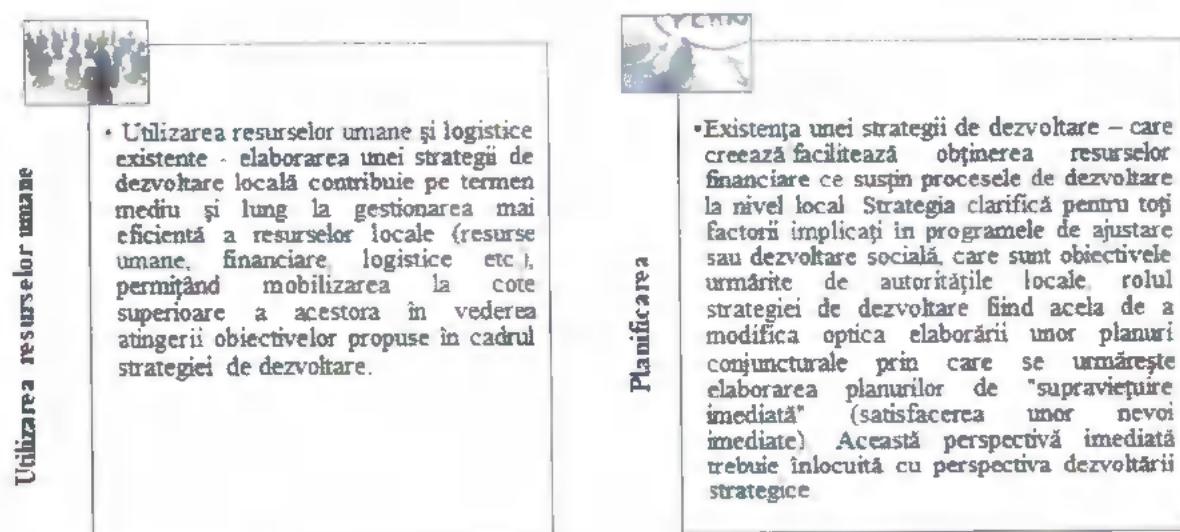
Principiul cunoașterii caracteristicilor locale. Strategia a fost elaborată în urma unei analize atente a trăsăturilor specifice orașului dat;

Principiul armonizării. Strategia este elaborată în concordanță cu obiectivele de dezvoltare existente la nivelul Uniunii Europene.

Existența unei strategii concrete de dezvoltare și implementarea ei treptată duce la o creștere simțitoare a calității vieții și la reducerea disparității rural-urbane, atât de vizibilă în prezent. Deoarece în cadrul orașul Cupcini și la nivel local există discrepanțe în ce privește nivelul de trai, este necesară o strategie care să unifice populația și să genereze dezvoltarea în ansamblu a orașului pentru ca să existe armonie și prosperitate în toate privințele.

Un alt aspect important al strategiilor de dezvoltare este că astfel, comunitatea poate atrage proiecte naționale și europene de finanțare și asistență. Aceste proiecte reprezintă o oportunitate de dezvoltare în ritm rapid, lucru de care comunitatea are nevoie pentru a-și atinge obiectivele de propuse.

Utilitatea elaborării Strategiei de Dezvoltare este susținută de argumente, care în esență vizează:

Prin urmare, scopul acestei lucrări este de a realiza o analiză desfășurată la nivelul orașului, în vederea identificării principalelor probleme cu care se confruntă localitatea, precum și definirea unei strategii de dezvoltare rurală.

Diagnoza localității a fost realizată pe mai multe nivele:

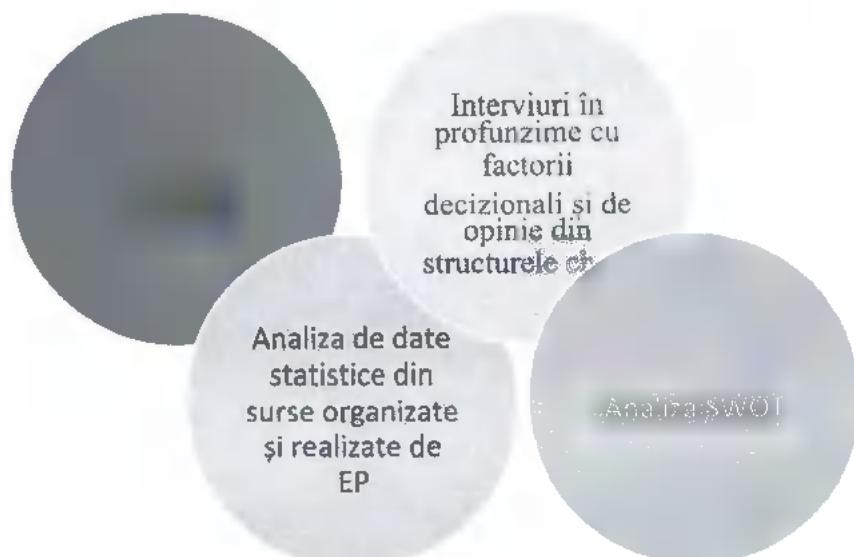

Strategia de Dezvoltare a orașului Cupcini reprezintă un document cuprinzător, care reflectă valorile comunității locale și stabilește obiectivele de dezvoltare, ce trebuie realizate. Documentul prezintă viziunea asupra viitorului orașului și indică direcțiile principale de dezvoltare, printr-o succesiune de proiecte, ce se vor concretiza într-o listă finală de acțiuni concrete și măsurabile.

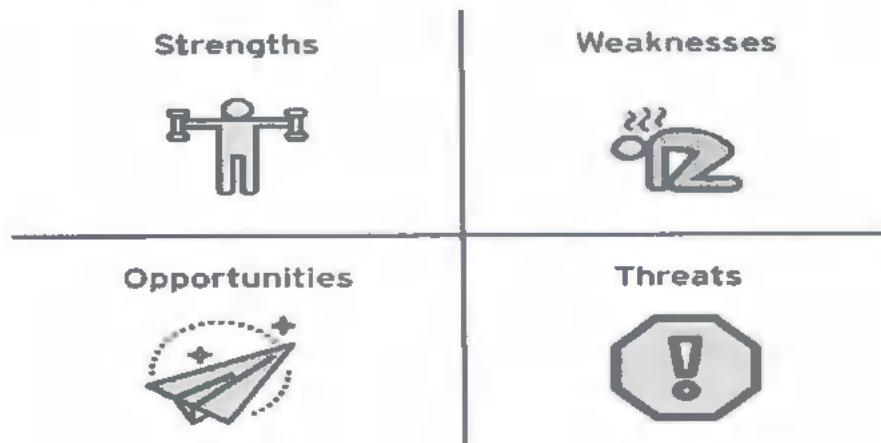
De asemenea, Strategia de Dezvoltare reprezintă principalul instrument de lucru al Consiliului Local Cupcini, care va orienta gândirea, decizia și acțiunea către obiectivele superioare sau către premisele obiectivelor. Contextul ales pentru elaborarea Strategiei de dezvoltare este definit de aplicarea modelelor europene de dezvoltare socială, economică și de mediu și opțiunea față de modelul de dezvoltare durabilă.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni și activități, pentru ca într-un final Strategia de Dezvoltare Socio-Economică să se alinieze la așteptările locuitorilor orașului Cupcini, raionul Edineț. Importanța întrunirii aspirațiilor băstinașilor este bazată atât pe certitudinea implicării viitoare a comunității în implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

Metodologic, prezenta strategie are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

Un instrument important în realizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică este Analiza SWOT, prin care sunt determinate **Punctele forte** (Strengths), **Punctele slabe** (Weaknesses), **Oportunitățile** (Opportunities) și **Amenințările** (Threats).

În baza rezultatelor obținute și a analizei tendințelor de dezvoltare, au fost elaborate recomandările pentru dezvoltarea socio-economică a orașului Cupcini. Acestea sunt în formă de obiective, programe și acțiuni/proiecte pentru o perioadă de 7 ani. Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în Strategia de Dezvoltare Socio-Economică, Primăria orașului Cupcini își va concentra activitatea în următoarele direcții:

Dezvoltarea mediului economic și competitiv, beneficiar de o infrastructură modernă

Modernizarea și dezvoltarea sistemelor: educative, medicale, culturale și sociale.

Managementul rational al resurselor naturale disponibile și eliminarea deșeurilor

Promovarea și implementarea în activitatea APL a principiilor guvernamentării și implicarea locatarilor în procesul de luare a deciziilor

Responsabili de implementare a strategiei de acțiuni sunt Primăria și Consiliul orașanesc Cupcini, precum și instituțiile administrative locale de profil (educație, sănătate etc.). Strategia de acțiuni, ca instrument de planificare și implementare, conține un set de

politici sectoriale pe domenii de activitate, ce se aplică într-un termen determinat, în scopul realizării obiectivelor generale, fixate în strategia de dezvoltare socio-economică a localității.

Periodic, Strategia de Dezvoltare Socio-Economică va fi revizuită ținându-se cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei de la nivelul municipal și cel local, precum și de opinile comunității locale cu privire la implementarea acesteia.

Strategia este corelată cu cele mai importante documente strategice naționale, sectoriale și regionale.

Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2020;

Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2016 – 2020;

Strategia Sectorială de Dezvoltare pentru anii 2014 – 2020 „*Educația – 2020*”;

Strategia națională de sănătate publică pentru anii 2014-2020;

Strategia de alimentare cu apă și sanitație pentru anii 2014 – 2028;

Strategia de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova, pentru anii 2013 – 2027;

Strategia de dezvoltare a turismului "Turism 2020";

Strategia de Dezvoltare Regională Nord 2016-2020;

Programul regional sectorial în domeniul alimentării cu apă și canalizare din Regiunea de dezvoltare Nord;

Programul regional sectorial în domeniul managementului deșeurilor solide din Regiunea de dezvoltare Nord

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Edineț pentru anii 2016-2020.

1. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

1.1. Viziunea

Viziunea Strategiei de Dezvoltare a orașului Cupcini din raionul Edineț constă din sinteza misiunii, a valorilor, obiectivelor strategice specifice și a tuturor acțiunilor necesare pentru implementarea eficientă a planului în următorii șapte ani.

Rezultatul final al eforturilor comunității trebuie să se concretizeze în dezvoltarea unui mediu atractiv de afaceri, buna utilizare și gestionare a resurselor, protecția mediului și dezvoltarea durabilă. În plan social, strategia vizează crearea condițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii, adaptată la cerințele populației, dar și sprijinirea categoriilor sociale defavorizate. Administrația publică locală are drept prioritate să asigure transparență, să se consulte și să colaboreze în permanență cu antreprenorii locali și societatea civilă.

1.2.

Misiunea

Pentru realizarea în întregime a obiectivelor propuse în Strategia de Dezvoltare, misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

“Dezvoltarea durabilă a orașului Cupcini, raionul Edineț, în scopul creșterii calității vieții prin crearea unui mediu economic și social prosper, sănătos și activ, capabil să asigure bunăstarea cetățenilor.”

1.3. Valorile

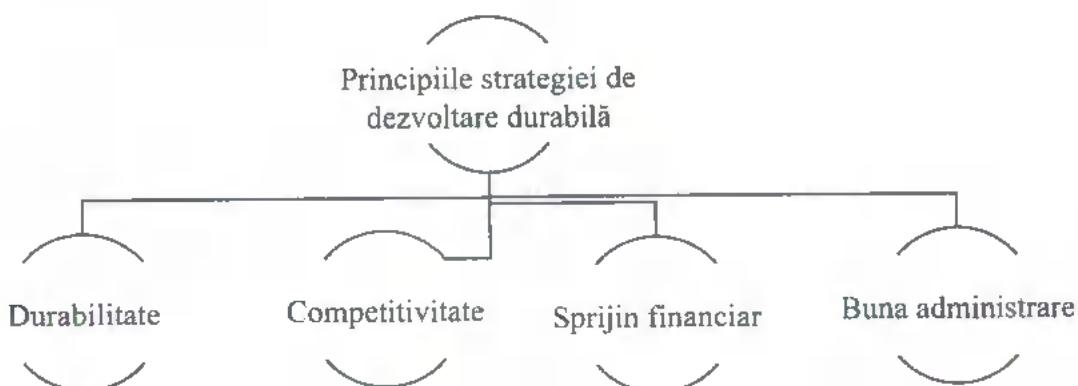
Realizarea viziunii strategice și a misiunii comune va fi asigurată de acceptarea de către fiecare locuitor a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine pentru următorii șapte ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

- ❖ ***Competență.*** Această valoare se va manifesta prin implicarea directă a persoanelor care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, ce sunt însărcinate cu exercitarea acestor atribuții în vederea soluționării problemelor orașului.

- ❖ **Profesionalism.** Fiecare funcționar public și angajat al aparatului Primăriei din localitate trebuie să dea dovadă de profesionalism, pentru a soluționa colectiv problemele cu care comunitatea se confruntă.
- ❖ **Responsabilitate.** Dezvoltarea în toate domeniile depinde de oameni responsabili, care să-și asume și să îndeplinească în mod sărguincios sarcinile și obligațiile de serviciu.
- ❖ **Transparență.** Această valoare este esențială pentru o bună desfășurare a acțiunilor planificate. Autoritățile și comunitatea trebuie să aibă o comunicare deschisă și liberă, astfel încât procesul să fie înțeles și acceptat de către toți cei implicați.
- ❖ **Activism.** Această valoare este cheia succesului misiunii comune și trebuie să se manifeste prin simțul răspunderii în îndeplinirea obligațiunilor asumate și prin perseverență la toate etapele realizării planului de acțiune.
- ❖ **Patriotism (local și național).** Sentimente de dragoste și devotament față de patrie și de popor, față de locul de baștină, precum și promovarea tradițiilor și valorilor comunei în timp și spațiu.
- ❖ **Cooperare.** Pentru a îndeplini viziunea și misiunea propusă, este nevoie de a lucra operativ pentru binele tuturor, soluționând problemele existente, care îi vizează pe toți din comunitate.
- ❖ **Consultare.** Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a localității va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității.
- ❖ **Respect reciproc.** Attitudine de stimă reciprocă atât în relațiile de serviciu, oficiale, cât și cele cotidiene.
- ❖ **Toleranță.** Capacitatea de a respecta opinia fiecărui și a se abține în situații critice, în interesul cauzei comune și a majorității.
- ❖ **Meritocrație.** Alegerea și promovarea persoanelor active și talentate, care lucrează pentru comunitate și își îndeplinesc sarcinile în mod responsabil.
- ❖ **Onestitate.** Pentru a ajunge la succes, fiecare participant, în scopul realizării cu succese a acestei strategii, trebuie să fie onest și corect, precum și să mențină un caracter integrul.

1.4. Obiectivele

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut în totalitate, deoarece situațiile neașteptate pot și ele să exercite o influență semnificativă asupra procesului. Dezvoltarea orașului Cupcini poate fi realizată numai în condițiile unei strategii/plan de dezvoltare care să stabilească cu claritate pașii și alternativele de dezvoltare a localității.

Durabilitate. Îmbunătățirea condițiilor de trai pentru toți locuitorii orașului, dar în special pentru persoanele defavorizate, precum și asigurarea unui minim de condiții necesare pentru un trai decent, care să asigure sănătatea și bunăstarea tuturor locuitorilor din oraș.

Competitivitate. Se urmărește dezvoltarea economiei proprii în context local, regional și național, promovarea unui sector privat productiv și competitiv.

Sprijin finanțier. Facilitarea accesului la un spectru larg de surse de finanțare (pe bază de proiecte), pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare.

O bună administrare. Răspunsul rapid și eficient la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale. Organizarea de parteneriate eficace cu societatea civilă din regiune.

Analizând Economia, Societatea și Mediul din orașul Cupcini, se formulează obiectivele strategice, conturate ca un produs final al procesului de planificare strategică pe termen lung, la nivel local. Pentru realizarea viziunii strategice expuse în Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Cupcini, raionul Edineț, activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre realizarea acestor 6 obiective strategice:

1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii de utilități publice de calitate.
2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate.
3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a orașului Cupcini, raionul Edineț.
4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural.
5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale.
6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent și implicarea locuitorilor în procesul de luare a deciziilor.

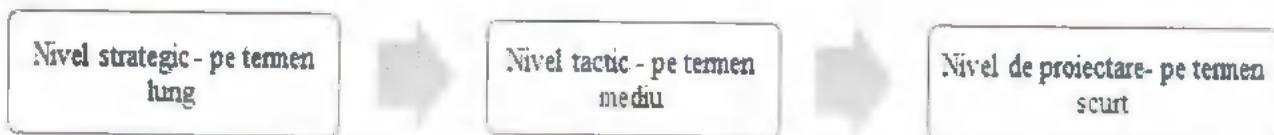
Scopurile și obiectivele de dezvoltare a orașului Cupcini se pot realiza doar în cadrul unei strategii care stabilește și descrie cu claritate căile și alternativele de dezvoltare a orașului. În funcție de alternativele de dezvoltare expuse, se stabilește și structura cursurilor de calificare a funcționarilor din APL.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare socio-economică durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

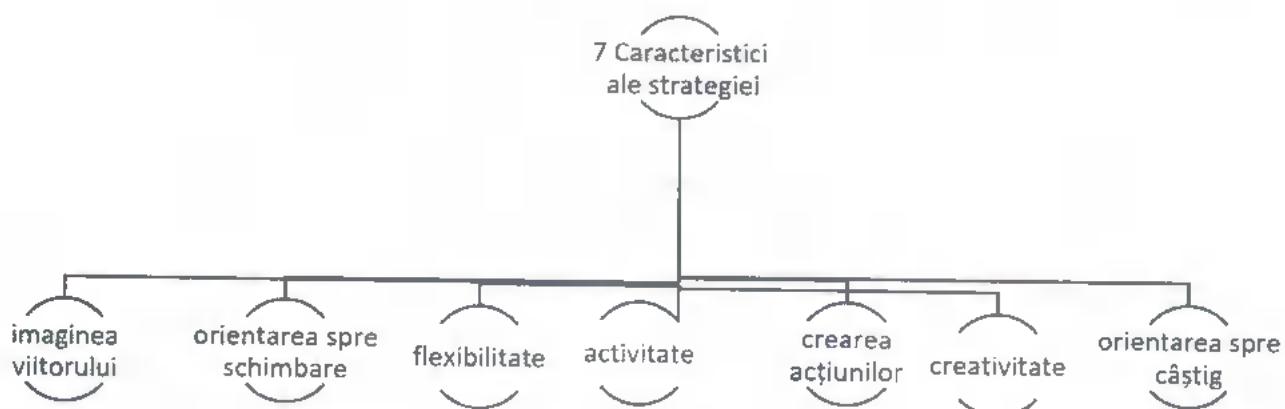

Posibilitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde la nevoile reale ale comunității din orașul Cupcini, utilizând eficient resursele de care dispune orașul este un elemente-cheie în realizarea obiectivelor majore ale strategiei. Un alt criteriu de bază al actualității strategiei îl reprezintă ajustarea acesteia la viziunea tinerilor antreprenori și generații.

Pentru fiecare domeniu de planificare, există 3 niveluri:

Strategia de Dezvoltare socio-economică pentru perioada 2022–2029 are cel puțin 7 trăsături caracteristice care se recomandă managerilor:

Obiectivele de bază de dezvoltare durabilă ale orașului Cupcini constau în reducerea sărăciei, dezvoltarea infrastructurii de bază a localității, protecția mediului, întărirea coeziunii sociale și regenerarea rurală.

Elaborarea strategiei de dezvoltare Socio-Economică pornește de la următoarele realități:

- ❖ Îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației.
- ❖ Ridicarea standardului calitativ a aspectului orașului, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general.
- ❖ Oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în proiecte, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri.
- ❖ Adaptarea la inevitabilele schimbări care au loc în oraș.

2. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII

2.1. Date generale

Cupcini este un oraș din raionul Edineț. Orașul are o suprafață de 12 km². Situat în sud-estul raionului, pe malul drept al râului Ciuhur, orașul Cupcini se află la 6 km de orașul Edineț, la

2 km de stația de cale ferată Brătușeni și 194 km de Chișinău.

Prin Cupcini trece traseul auto internațional Chișinău-Cernăuți. Până în anul 1990 orașul s-a numit Kalininsc. Cupcini, pe Ciuhur, în ținutul Hotin, este atestat documentar pentru prima oară la 1431, când Alexandru cel Bun întărea stăpânirea asupra satului lui Cupcici vornic.

Distanța directă și distanța drumului din orașul Cupcini până în municipiul Bălți sunt de: 56 km și 62 km. Distanța drumului din orașul Cupcini până la

cea mai apropiată vamă - Postul Vamal Costești-Stâncă este de 44,7 km. Orașul Cupcini se află pe autostrada Chișinău – Cernăuți. Este străbătut de la est la vest de râul Ciuhur și spălat de un mare iaz cu parc de odihnă. Situat în regiune de șes și mici coline.

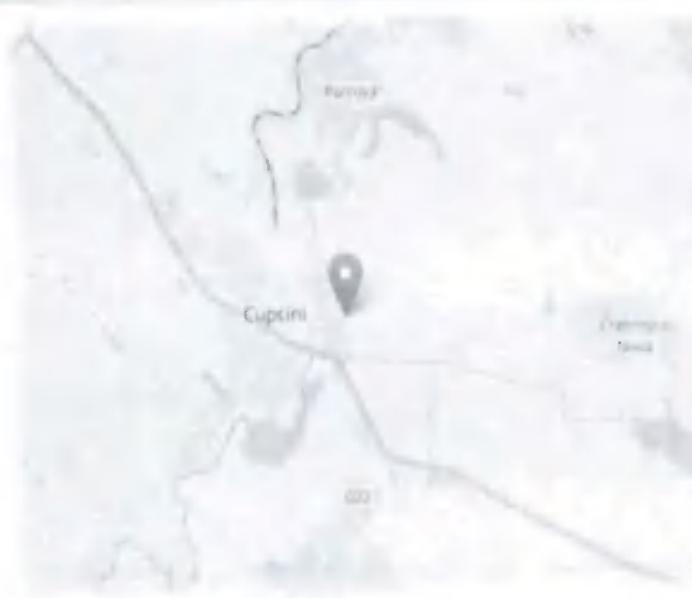

În anul 1963 pe terenul, ce-i aparținea primăriei satului Cupcini a început construcția fabricii de zahăr, care a pus începutul construcției a unui întreg

Centru Industrial: fabrica de conserve, fabrica de lactate, fabrica de tutun, fabrica de panificație.

În anul 1964 în teritoriul satului Cupcini, satului Chetroșica Veche și Centrului Industrial se formează orașelul Calininsc. În anul 1990 orașelul Calininsc primește statutul de oraș. Conform Hotărârii Sovietului Suprem a Republicii Moldova din 31.01.1991 orașul Calininsc a fost numit orașul Cupcini. Din anul 1999 în componența primăriei orașului Cupcini a fost atașat și satul Chiurt.

În componența orașului Cupcini intră localitățile Chiurt și Chetroșica Veche.

Satul Chetroșica Veche este o localitate în Raionul Edineț situată la latitudinea 48.1181 longitudinea

27.4068 și altitudinea de 186 metri față de nivelul mării. Această localitate este în administrarea or. Cupcini. Conform recensământului din anul 2004 populația este de 817 locuitori. Distanța directă până în or.

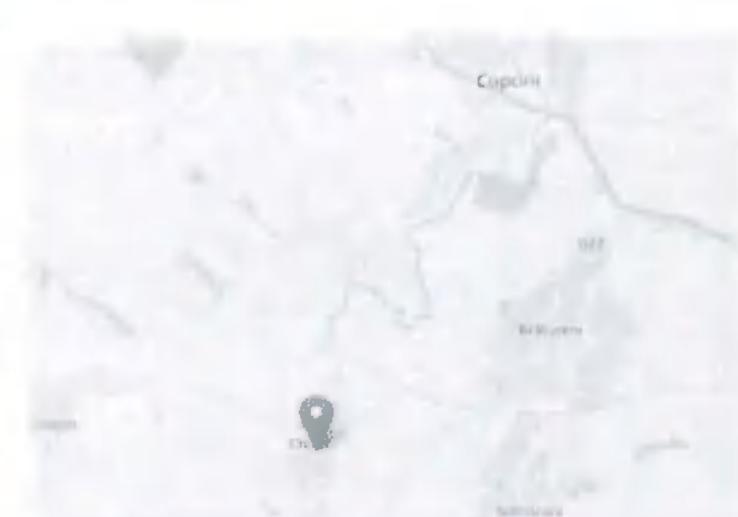
Edineț este de 12 km iar până în or. Chișinău de 195 km.

Prima atestare a satului se regăsește în documentul din 15 iunie 1431, prin care Alexandru cel Bun dăruia această moșie vornicului Cupcini, împreună cu alte sate. La acea dată Chetroșica Veche se numea Piatra pe Ciuhur. În sat își duc activitatea 2 agenți economici și o instituție preșcolară.

Chiurt este deosebita o localitate în Raionul Edineț și este în administrarea or. Cupcini.

Satul este situat la latitudinea 48.0594 longitudinea 27.3411 și altitudinea de 132 metri față de nivelul mării. Conform recensământului din anul 2004 populația este de 828 locuitori.

Distanța directă până în or. Cupcini este de aproximativ 6 km iar până în or. Chișinău de 198 km. La moment în localitate activează un gimnaziu, o instituție preșcolară și 10 agenți economici.

2.2. Repere Istorice

Moșia pe care se află actualul oraș Cupcini a fost atestată documentar pentru prima dată la 15 iunie 1431, într-o carte domnească de întăritură de la Alexandru cel Bun către vornicul Cupcici, personaj istoric, numele căruia îl poartă localitatea. Prin actul din 15 iunie 1431 vornicul Cupcici primea "La Terebne pământ din pustie să-și intemeieze sate, anume: Cozareuți, și Vedinți, și Micicova și Nesteacăuți, și pe Ciuhur, în sus de moară și în jos de moară, și pe Ciuhur, Mihailăuți la Vadul de Piatră și la Hacișce Leș".

Primul reprezentant atestat documentar al neamului Cupcici este Marele dregător al Țării Moldovei din sec. XIV Ivan Cupcici, logofăt în anii 1422-1425, vornic și vornic de Suceava în 1426-1431 și 1434, mort ante 26 august 1435. A fost un boier important la vremea lui și avea un gramatic propriu, Pașco Diac, menționat la 4 ianuarie 1432. Numele Cupcici, după parerea cunoscutului istoric și arheograf Mihai Costăchescu, vine de la satul Cupca, pe Siretul mic, dăruit panului Ivan Cupcici la 27 mai 1429 de domnul Moldovei Alexandru cel Bun. La moartea sa pan Iurie Cupcici, un alt reprezentant al familiei, dăruiește Cupca, împreună cu alte două sate de pe Siret – Camenca și Tomești – mănăstirii Putna, în a cărei proprietate îl vom găsi la 2 februarie 1503 și ulterior. În prezent satul Cupca se află în teritoriul raionului Hliboca (Adâncă), regiunea Cernăuți, Ucraina.

În 1560 Alexandru Lăpușneanu întărește stăpânirea lui Bratăș și fraților săi, Ion și Simca asupra satului Cupcini cu mori pe Ciuhur. Așezarea era plasată pe ambele maluri ale

Ciuherului, în secolul al XVII-lea fiind înpărțită în două: partea din stânga Ciuherului se va numi Brătășani și, după transformarea Hotinului în raia, în 1713 va rămâne

În ținutul Iași, iar Cupcinii vor rămânea în ținutul Hotin.

În 1605 Ieremia Movilă întărea lui Ilie Bucioc a treia parte din satul Cupcini, pe Ciuhur, pe care l-a cumpărat cu 250 taleri de argint de la Andriica și frații lui, Grigore și Lupu. În 1631 Moise Movilă întărea lui Rusul și Bălan, fișii lui

Hajimirschi, părti din Cupcini.

În 1705 voievodul Antioh

Cantemir întărea lui Dumitrașco Buhuș stăpânirea asupra satului Cupcini cu moară în Ciuhur. Între anii 1812-1821 moșia și satul Cupcini s-au aflat în stăpânirea negustorilor din

Movilău Ioan Zoe și Ioan Galiță. Conform datelor statistice în 1817 localitatea avea 77 de gospodării țărănești, moară pe Ciuhur, iaz cu pește, biserică din lemn (ridicată în 1792). În 1875 satul avea 73 de gospodării, cu o populație de 400 locuitori. Pe lângă biserică activa o școală parohială, mai târziu s-a deschis școală de

zemstvă. În 1923 la Cupcini sunt înregistrate 243 de case cu o populație de 1084 locuitori. Către 1940

autoritățile sovietice fixau la Cupcini 1460 locuitori.

În 1964 localitatea a căpătat statut de orașel, având o populație de peste 5000 locuitori. În 1963 a fost pusă în funcțiune fabrica de zahăr din Cupcini cu o capacitate de a prelucra 30 000 centnere de sfeclă de zahăr zilnic. Potențialul industrial al orașului s-a dezvoltat prin construirea fabricii de fermentare a tutunului, care prelucra anual 10 000 -12 000 t de tutun, a fabricii de piese de beton armat, a fabricii de conserve cu o capacitate de 85 mln.

borcane, a combinatului de panificație. Conform datelor statistice, în anul 2004, populația orașului constituia 9063 persoane.

Stema orașului Cupcini a fost concepută prin procedeul heraldic al preluării stemei primului proprietar al localității în stema localității. Armele logofătu lui Cupcici ne sunt cunoscute din două amprente sigilare. Acestea au cosigilat actul omagial din 13 decembrie 1421.

Figura geometrică din sigilul de vornic, face parte la prima vedere din aşa-numita “Heraldică geometrică”, care cuprinde complexul herburilor tataro-lituaniene polonomoldovenești atestat în acest secol, și poate fi atribuit familiei tridentelor, reprezentă un trident în pal cu dinți egali, cu o bară transversală mai mică pe coadă și coadă terminată în vârf de săgeată. Dintre blazoanele poloneze pare a fi apropiat cu herbul Kosciesza (Strzegomia, Strzegonia), herbul Lis și herbul Siekierz. Acest trident a fost preluat în stema orașului Cupcini, aşa cum este și a fost colorat în aur smalțul heraldic superior pentru a marca vechimea emblemei.

Câmpul roșu al scutului – roșu find culoarea superioară în heraldică – accentuează vechimea simbolului heraldic. Roșul este o culoare tradițională a heraldicii moldovenești vechi, culoarea domniei, în primul rând. Culoarea roșie simbolizează de asemenea, curajul, dărzenia, dragostea, sacrificiul, generozitatea, mărire, bravura, dorința de a-și servi patria.

Coroana murală de argint cu trei turnuri – simbolizează statutul orașului în ierarhia localităților Republicii Moldova în calitate de oraș de subordonare raională. Drapelul urban a fost elaborat în baza stemei, prin metode specifice vexilologiei și păstrează toate semnificațiile deja evocate ale stemei orașului.

2.3. Așezarea geografică și cadrul natural

Partea centrală, de Nord și de Est a raionului este așezată pe Podișul Moldovei de Nord, iar partea de Sud și Vest – în cadrul Câmpiei Bălților și Prutului de Mijloc. Înclinarea generală a teritoriului este de la Nord-Vest spre Sud-Est. Altitudinea medie față de nivelul mării constituie 208 metri, cele mai înalte culmi au înălțimea de 252,6 m; 244,5 m și 228,5m.

Podișul are un aspect relativ plat, numai în valea râului Prut și a afluenților săi relieful este mai fragmentat. Un relief original s-a format în regiunea Toltrelor Prutului, care cuprinde bazinile râurilor Draghiște, Racovăț, Bogda, care și-au sculptat pe alocuri văile în masivele de calcar sub formă de defileuri și chei cu versanți abrupti stâncosi, cu numeroase grote și peșteri. Aici sunt răspândite procese caracteristice în calcare. Această zonă are un aspect pitoresc, fiind atractivă pentru turism, și în perspectivă poate fi transformată într-o zonă turistică de interes republican și internațional.

2.3.1. Resurse naturale

Raionul dispune de un potențial redus de resurse naturale, fiind prețuite în special resursele de soluri și materiale de construcție. Acestea oferă premise relativ favorabile pentru viața și activitatea omului, în deosebi resursele cu destinație agricolă, care crează condiții prielnice pentru dezvoltarea agriculturii. Resursele minerale ale raionului Edineț în direcția Nord-Vestică sunt prezentate prin

complexul de șisturi silurene și gresii dezaggregate. Tot aici se găsește un sector compact de șisturi argiloase de culoare brună. De asemenea se întâlnesc calcare silicoase. În raion sunt câteva cariere de extragere a materialelor de construcție din calcar ale întreprinderilor SRL "Maconrut" și SA "Mina din Cupcini".

2.3.2. Relieful

Relieful raionului oferă condiții favorabile pentru activitatea umană, fiind dens populat și intens valorificat. Atât pe teritoriul raionului cât și a orașului Cupcini sunt prezente mai multe tipuri și subtipuri de sol grupate în două categorii mari: zonale și azonale.

Solurile zonale formate sub influența zonalității climei și vegetației, sunt reprezentate de două tipuri de cernoziom: levigat și agroiluvial, format sub vegetația ierboasă de stepă, dar și de solul cenușiu format sub pădurile de stejar și alte specii. Cernoziomul are un conținut de humus, cel mai ridicat comparativ cu alte tipuri de sol, și constituie de la 1,5 la 6%. Cernoziomul este valorificat aproape în totalitate pentru diverse culturi agricole – cerealiere tehnice, furagere și pomi fructiferi. Solul cenușiu are un conținut de humus de 1,5-2% și este favorabil pentru pomicultura și cultivarea plantelor tehnice – sfeclei de zahăr și tutunului.

Dintre solurile azonale sunt cele mai des răspândite sunt cele aluviale, întâlnite în luncile râurilor sub vegetația de luncă favorabilă creșterii culturilor pomicole și legumicole. Pentru a păstra această bogătie a naturii – solul pentru generațiile viitoare este necesar de a preveni și combate alunecările de teren, eroziunea solului, de a practica o agricultură durabilă, de a promova o serie de acțiuni de informare și educație privind protecția și utilizarea durabilă a solului.

2.3.3. Clima

Clima orașului Cupcini este temperat-continențală, cu ierni reci și veri călduroase și secetoase. Schimbările brusăte ale climei produc fenomene nedorite, precum: secete, ploi torențiale, vijelii, furtuni, ploi cu grindină și inundații. Temperatura medie în luna ianuarie este de minus 8-10°C, în luna iulie plus 20-25°C, temperatura medie anuală este de 80C. Cantitatea anuală de precipitații este de aproximativ 550 mm/m². Vânturile mai frecvente sunt cele de Nord-Vest și Sud-Vest. Precipitațiile în mediu sunt moderate (548,51/mp media anuală, maxima în luna iunie 88,7 l/mp și minima în luna februarie, cu 22,6 l/mp). Numărul anual de zile cu precipitații lichide este de 110,9, iar numărul anual de zile cu precipitații solide a fost de 27,5. Grosimea medie decadică a stratului de zăpadă are un maxim de 14,6 în luna februarie, decada a II-a. Condițiile climaterice pe terasele râului Prut, în comparație cu alte regiuni sunt mai aride și mai calde. Pe pante, dimpotrivă, e mai rece și mai umed, aici observăm zonificarea verticală a configurațiilor geografice – de la stepele uscate până la dumbrave.

2.3.4. Flora

Teritoriul orașului Cupcini este așezat în limitele zonei de silvostepă. Vegetația naturală dominantă este reprezentată de păduri de foioase de stejar – pedunculat cu cireș în amestec de frasin, tei și alte specii intercalate cu sectoare de stepă reprezentată de plante ierboase – păiuș, negară, bărboasă. În pădurile de luncă se întâlnește – salcia, răchita, plopul alb și arbuști – socul-negru, săngerul, cornul ect.

Pe versanții abrupti cu substratul de roci calcaroase și umiditate insuficientă se întâlnește vegetația petrofită: ciunbrișorul, frăsinelul, păiușul ect. Cât privește bogățiile naturale ale orașului în direcția nord-vesticăiese la suprafață complexul de sisturi silurene și gresii dezaggregate. Tot aici se găsește un sector compact de sisturi argiloase de culoare brună. De asemenea în apropierea orașului se întâlnesc calcare silicoase. Toate asociațiile vegetale sunt afectate de unii factori naturali și de activitatea umană și necesită măsuri corespunzătoare de protecție.

| 2.3.5. Fauna }

În cadrul orașului sunt delimitate comunități de animale zonale – de păduri de stepă și azonale – de luncă, acvatice. Lumea animală este răspândită în conformitate cu caracterul vegetației care îi oferă atât hrană cât și un mediu mai sigur de viață.

Fauna ce populează fondurile silvice din raion este reprezentată de următoarele specii:

Mamifere: căprioara, mistrețul, iepurele de câmp, vulpea, bursucul, veverița.

Păsări: coțofana, pupăza, privighetoarea, fazanul, rața salbatică, potîrnicea, prepelita, cocostîrcul alb, cucul, graurul.

În lacuri și bălți sunt gâște și rațe sălbatrice, berze, lebede. În râuri și lacuri se întâlnesc așa pești ca crapul, carasul, știuca, șalăul, somonul, plătica și.a. Reptilele sunt reprezentate prin șopârle, vipere, șerpi de casă.

Fauna de peșteră este reprezentată de câteva specii de lileci. Unele specii de animale s-au adaptat la mediul de viață în terenurile agricole și în așezări umane manifestând o capacitate mare la noile condiții de trai, cele mai frecvente sunt șoareciii, șobolanii, nevăstuica, dihorul.

2.4. Populația și nevoile sociale

Schimbările demografice determină modul în care se produce deplasarea și migrația populației, mai concret exodul rural. Creșterea sau scăderea populației, gradul de îmbătrânire sau ponderea mare a tinerilor din orașul Cupcini, raionul Edineț influențează creșterea economică și oportunitățile de ocupare a forței de muncă în țările de origine și politicile de migrație în țările de destinație. Conform datelor statisice în oraș locuiesc aproximativ 9400 locuitori, care se împart 4533 de bărbați și 4867 de femei. Componența etnică a orașului este alcătuită din moldoveni 73%, ucraineni- 15%, ruși- 11% și găgăuzi- 1%.

Strucura etnică

Populația după religii

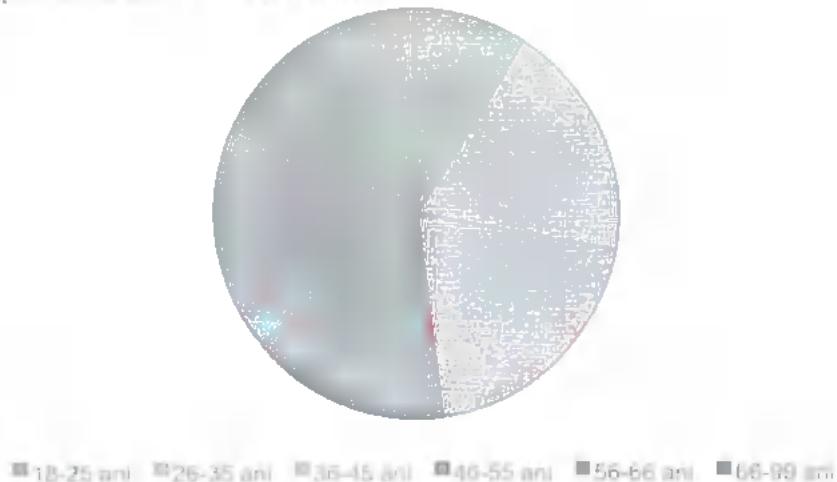
Luând în considerență economiei dificile în țară, o bună parte din populație emigrează, însă din cei rămași și apti de muncă, practică meseriiile tradiționale cum ar fi: lemnar, fierar, olar, ciubotar chiar și prelucrarea fibrelor textile. O mare parte din populația adultă mai Tânără și-au părăsit locul natal plecând la muncă peste hotare și lăsând în urmă generația în vîrstă care necesită susținere, atât fizică cât și morală, emoțională, care au nevoie de ajutor sau se confruntă cu decizia dificilă de a alege între a se muta într-un cămin de bătrâni sau a sta în propria casă. Din cauza că de multe ori sunt persoane care au nevoie de îngrijire dar copii sunt plecați, nu au posibilitate să aibă grijă de părinți, bunei, rude este nevoie de persoane care să fie angajate să îi supravegheze. Bătrânețea este un proces complicat și aduce cu sine o serie de modificări pe care doar cei atenți și sensibili le pot observa și accepta. Orice persoană dorește să se simtă sigură și să trăiască departe de orice amenințare a vieții, iar vîrstnicii tind să simtă această necesitate mult mai accentuat.

Schimbările demografice determină modul în care se produce deplasarea și migrația populației, mai concret exodul rural. Creșterea sau scăderea populației, gradul de îmbătrânire sau ponderea mare a tinerilor din orașul Cupnici, raionul

Edineț influențează creșterea economică și oportunitățile de ocupare a forței de muncă în țările de origine și politicile de migrație în țările de destinație.

În orașul Cupcini, raionul Edineț se atestă o situație relativ favorabilă a structurii populației după principalele grupe de vârstă:

Populația după catedoriile de vîrstă

2.5. Infrastructura de utilități

2.5.1. Alimentarea cu energie

Energia electrică a devenit un produs de necesitate vitală. Nimeni nu-și mai poate imagina viața fără utilizarea acestui produs. Scăderea densității populației condiționează creșterea costurilor de menținere a infrastructurii sociale integrale cum ar fi și rețeaua de energie electrică. Costul și consumul energiei electrice crește treptat, dacă consumul depinde direct de necesitățile consumatorilor, atunci costul este dictat nu numai de producător, ci și de companiile intermediare care doresc salarii și beneficii materiale, fără a produce, doar cumpărând și vânzând către alți intermediari. Ceea ce la rândul său afectează costul final. O ieșire treptată din situația dată, ar fi implementarea surselor de energie regenerabilă - solară și

eoliană. Care necesită proiecte și investiții, nu numai materiale, dar și de experiență în ramura dată.

La moment raionul Edineț este deservit de către SA „RED Nord-Vest”, care a fost fondată în anul 1997 în urma reorganizării concernului întreprinderii de stat „Moldenergo”, aflat în proprietatea statului. Dependența față de un furnizor, duce la lipsa concurenței și alegerii unuia din furnizori cu condiții mai bune pentru consumator.

În ultimii ani, orașul Cupcini a demonstrat o creștere a consumului de energie electrică, și probabil în anii ce vor urma acest trend nu va înregistra schimbări esențiale, datorită:

La fel se pune accent pe dezvoltarea serviciul public de iluminare stradală, ce acoperă, care este un avantaj al sistemului de monitorizare prin posibilitatea de a contabiliza energia consumată, care este afișată la calculator. Administrația orașului, în funcție de regimul de iluminare, poate să cu un an înainte câți bani vor fi cheltuiți pe energia electrică.

2.5.2. Alimentarea cu apă

Sursa de apă pentru orașele Cupcini și Edineț este râul Racovățul în nordul Republicii Moldovei, mai exact un affluent de stânga Prutului. Își are izvoarele situate în comuna Gvăzdăuți din raionul Secureni al regiunii Cernăuți și în împrejurimile nordice ale satului moldovenesc Clociușna. Are lungimea de 67 km și suprafața bazinului de 795 km². Captarea se efectuează cu ajutorul a două conducte de tip sifon cu diametrul de 1000 mm și lungimea de 120 m., din albia râului printr-un crib de tip umbrelă. Din camera de recepție apa este aspirată și pompată la stația de tratare prin conductă cu diametrul 400 mm cu o lungime de 2785 m., însă

calitatea apei nu corespunde pentru alimentarea cu apă potabilă a consumatorilor conform standardelor în vigoare în Republica Moldova. De-a lungul anilor, locitorii orașului

Cupcini se confruntă cu problema apei necimalitative din robinet și a costului său inadecvat.

Sistematic, prin țevile de alimentare împreună cu apă curg pietre mici, nisip și nămol. Acest noroi la rândul său acoperă suprafața interioară a țevilor, duce la uzura lor și nu se înlătură de sine stătător, afectând negativ sănătatea locitorilor orașului, deoarece ei o folosesc pentru nevoile gospodărești.

La moment alternative nu există, fiindcă Cupcini are doar un furnizor de apă Î.M."Apă-Canal" Edineț, care a fost fondată la 01.08.1996, prin ordinul Ministerului Serviciilor Comunale și Exploatării Fondului de Locuințe al RM nr.61 din

31.07.1996 ca Direcție de producere a gospodăriei apeducte și canalizare „Apă-Canal”, Edineț, iar din 01.02.2001 prin decizia nr.14 a Consiliului Municipal Edineț este reorganizată în întreprindere municipală. Serviciile prestate de către întreprinderea municipală ar trebui să fie următoarele:

Captarea, filtrarea și distribuirea apei;

Servicii de canalizare și epurare a apelor uzate;

Construcția rețelelor de apeduct și canalizare; Serviciul de locuințe și deservire comunala.

Însă în orașul Cupcini prestarea acestor servicii este de cea mai proastă calitate.

Această problemă a apărut din cauza:

Lipsei întreținerii planificate a laeului de acumulare, uzurii complete a echipamentelor pentru pompare, filtrare și transport al apei către consumator;

Conducerei incompetente a structurii, în evidență căreia se află toate acestea;

Lipsei dorinței de a aduce totul în conformitate cu cerințele Legii, Hotărîrilor Guvernului RM, eticii și conștiinței;
Nepotismul și inacțiunea structurilor de supraveghere / audit.

Prețul extrem de ridicat al unui metru cub de apă este dictat de pierderi mari în întregul sistem a conductelor, care sunt uzate complet. Practic, locuitorii orașului achită scump apa, cu care sunt otrăviți. Nesoluționarea acestei probleme duce la riscuri înalte de boli dermatologice și infecțioase pentru populație, uzura și defectarea electrocasnicelor.

[2.5.3. Canalizare și menegimentul apei uzate]

Sistemul de canalizare în orașul Edineț și orașul Cupcini include șapte stații de pompă a apelor uzate, rețeaua de canalizare gravitațională din țevi de fontă, ceramică și PVC și stația de epurare a apelor uzate, reconstruită în anul 2003, însă la moment traseurile centrale și conductele sistemului de canalizare ale orașului sunt putrede și în mare parte uzate.

În orașul Cupcini este pusă în aplicare sistemul de canalizare separativ, format din rețele de canalizare gravitaționale, respectiv sub presiune, 3 stații de pompă a apelor uzate, dintre care 1 stație de pompă principală a apelor uzate din zona fabricii de conserve S.A.

“Natur Bravo” (SPPAU-2) și 2 stații de pompă a apelor uzate locale din zona școlii Internat (SPAU-1) și zona școlii profesionale (SPAU-1a). Volumul apelor uzate colectate constituie aproximativ 273.600 m³ /an, dintre care 46% constituie din mediul rezidențial și 54% industrial cu instituții publice. Rata de colectare a apelor uzate constituie cca 73%.

Stația de epurare a apelor uzate este amplasată în partea de sud-est de la centrul orașului Edineț. În prezent, capacitatea stației de epurare a apelor uzate constituie cca 800 m³/24h. Epurarea apelor uzate include treapta mecanică, treapta biologică, treapta terțiară și treapta de dezinfecțare.

De asemenea, pentru o funcționare mai eficientă a acestora, în proiect este necesar să se prevadă unghiul corect de instalare, care nu corespunde întotdeauna cerințelor. Din această cauză, ele se înfundă în diferite locuri și necesită o atenție constantă. Creând astfel disconfort pentru locitorii orașului și serviciilor care îl deservesc.

2.5.4. Gestionarea deșeurilor

Datorită eforturilor Consiliului și primăriei orașului, depozitul de deșeuri a fost îndepărtat de clădirile rezidențiale și gospodăriile private, locitorii beneficiază de containere de gunoi pe fiecare stradă. Deșeurile sunt evacuate pe poligonul din orașul Cupcini, conform normelor sanitare. De către administrația orașului este înaintată propunerea de a introduce un sistem de sortare a deșeurilor, astfel încât lângă containere comune să apară cele pentru produse din plastic și sticlă, deoarece acestea sunt aruncate lângă containere în stradă, creând grămezi întregi de deșeuri.

Astfel afectând aspectul și estetica orașului Cupcini.

2.5.5. Alimentarea cu gaze naturale

Securitatea și siguranța ce ține de distribuția gazelor naturale la consumatorii în volumele solicitate și în corespondere cu parametrii de calitate a regimelor de distribuție gaze (nivelul de presiune), conform normelor în vigoare, în orașul Cupcini este asigurată de către SRL "Edineț-gaz".

2.5.6. Alimentarea cu energie termică

Alimentarea cu energie termică, din motivul prețurilor majorate, reprezintă o problemă pentru orașul Cupcini, exact ca și pentru oricare altă localitate. Un alt factor ce influențează prețul final este numărul de apartamente debranșate de la sistemul centralizat de încălzire. Orice clădire are o anumită sarcină termică, adică trebuie să încalzească apartamente, dar și spații comune, încăperi tehnice, unde căldura ajunge prin peretii interni, dar mai trebuie luate în calcul și pierderile de căldură prin peretii exteriori ai clădirii. Astfel, locitorii blocurilor locative care sunt gazificate și-au construit cazangerii autonome, unii au instalat sobe în blocuri, iar alții folosesc alte mijloace electrice pentru încălzirea spațiilor în timp de iarnă. Situația este similară și în instituțiile publice care și-au construit cazangerii autonome. Aproximativ cu gaz licențiat sunt

asigurate 1 436 locuințe, instituțiile de învățământ din oraș. Energia primară pentru producerea agentului termic sunt gazele naturale, lemnul și cărbunele.

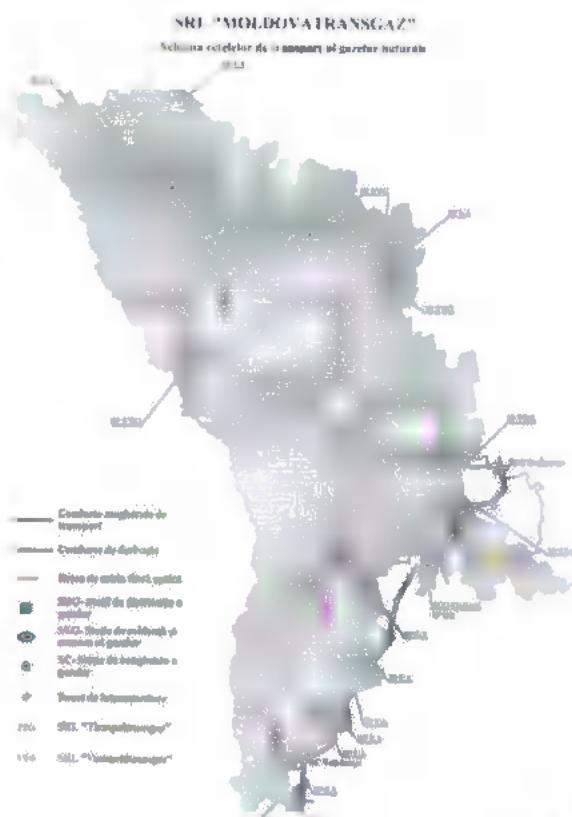
2.5.7. Telecomunicații

Mass-media locală a orașului Cupcini este reprezentată de 2 posturi de radio și un post TV. Localnicii recepționează peste 100 de posturi TV prin cablu sau digital și circa 30 de posturi radio.

Serviciile de telefonie fixă sunt asigurate de compania „Moldtelecom”, iar cele de telefonie mobilă de companiile „Orange”, „Moldcell” și „Unite”. Compania „Moldcell” este prezentă în raionul Edineț din anul 2000 și are o arie de acoperire de circa 96,6%. Din anul 2007, serviciile de telefonie mobilă sunt prezente și prin intermediul companiilor „Orange” și „Unite”, care au o arie de acoperire de 98% și, respectiv, 90%. Primi 2 furnizori de telefonie mobilă funcționează conform standardului GSM, iar ultimul menționat – conform standardului CDMA. Extinderea sectorului de comunicații permite de a accelera fluxul de informații, de a asimila tehnologii noi, ceea ce, în ultima instanță, are impact pozitiv asupra regiunii. La fel prin intermediul serviciilor internet, primăria orașului oferă o transparență în activitatea sa pe pagina oficială www.cupniciprimaria@gmail.com.

2.5.8. Rețeaua de drumuri

Orașul Cupcini este traversat de drumul M5, care este administrat de către compania S.A „Drumuri Edineț”. O problemă majoră a drumurilor locale o constituie scurgerea sau evacuarea îngreunată a apelor pluviale, situația fiind extrem de nefavorabilă în special perimetru localităților, unde localnicii edifică valuri pentru a-și proteja curțile, ceea ce

conduce la acumulări excesive de apă pe partea de carosabil. Această stare de lucru conduce la deteriorarea accelerată drumurilor, precum și înrăutățirea condițiilor de trafic și un impact negativ asupra mediului înconjurător. O altă problemă majoră o constituie organizarea nesatisfăcătoare a circulației rutiere: lipsesc semnele de circulație, lipsesc marcajele rutiere, iar majoritatea intersecțiilor nu sunt amenajate corespunzător.

Din cauza finanțărilor insuficiente a lucrărilor de reparație și întreținere, starea drumurilor din regiune continuă să se înrăutățească. Drumurile orașului Cupcini necesită în mod urgent reparația porțiunilor de drum, care prezintă un pericol eminent pentru participanții la trafic, deoarece nesoluționarea acestei probleme atât mărește riscul de accidente rutiere, cât și a traumatismului celor, care se deplasează pe jos. În același timp, din cauza străzilor înguste și lipsa de parcări în unele locuri mai aglomerate, pietonii sunt obligați să meargă pe carosabil, unde iarăși se impun unui pericol. Orașul Cupcini este situat pe traseul E583, începe în România, traversează Republica Moldova și se termină în Ucraina, care –i dă posibilitate să deschidă mai multe domenii de activitate, de prelucrare a produselor agricole cu atât mai mult că persistă acest potențialul pentru dezvoltare orașului.

2.5.9. Serviciile de transport auto de pasageri

Transportul public local este un serviciu de utilitate publică care furnizează locuitorilor prestații de interes colectiv și general cu caracter social-economic. Transportul public local are un rol deosebit în viața unei localități, prin asigurarea legăturilor între diferite zone funcționale, între localitate și alte zone din raion și din țară. Acest serviciu reprezintă un element de echitate socială prin aceea că poate facilita accesul populației din zonele defavorabile ale raionului la servicii de interes general.

Autoritățile publice locale au obligativitatea să asigure, să organizeze, să reglementeze, să coordoneze și să controleze prestarea serviciilor de transport

public desfășurate pe raza administrativteritorială acestora.

Infrastructura tehnico-edilitară și mijloacele de transport componente ale sistemului de transport public local la nivelul orașului se află în proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale și în proprietatea persoanelor juridice de drept privat. Transportul pasagerilor este asigurat între localitățile din raion, dar și cu alte orașe, printre care și capitala Chișinău.

În oraș există 3 stații Peco, ce ușurează viața șoferilor. Totuși, infrastructura de transport existentă nu întrunește necesitățile populației, de aceea acest aspect trebuie redresat pentru confortul tuturor cetățenilor și pentru asigurarea activităților economice.

2.5.10. Capacitatea instituțională

Orașul Cupcini dispune de o primărie care are în proprietate un sediu cu suprafață masivă, suficientă pentru bună organizare și desfășurare a activităților APL. Primăria dispune de echipament suficient pentru activitate, iar funcționarii primăriei au acces la internet prin conectare la modem (linie telefonică). Localitatea dispune de propria pagină web, de o adresă de e-mail și pagină de Facebook, pe care o utilizează în calitate de instrument de comunicare. Scopul paginii este de a facilita comunicarea cu toate persoanele interesate, de a conversa interactiv și prompt prin intermediul comunicatelor informative despre evenimentele culturale raionale, procesele economico - financiare, aspectele vieții cotidiene.

Personalul primăriei își desfășoară activitățile în baza unor planuri anuale de activitate și parțial dispune de instrumente de management funcțional (sistem de circulație a documentelor, de comunicare intra și interinstituțională).

Conform datelor oferite de către primărie, este prezent un nivel ridicat de participare al locuitorilor orașului Cupcini în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară, la luarea deciziilor privind prioritățile proiectului, participarea la evaluarea proiectului, dar și participarea activă la implementare. De menționat este faptul că la asemenea activități participă în special reprezentanții gospodăriilor cu venit mediu. Analiza spațial funcțională se axează în special pe principalele instituții publice de interes local din zone, cum ar fi instituțiile de învățământ, medicină și sport.

Accesul la aceste instituții are o deosebită influență asupra nivelului de cunoaștere al elevilor, iar serviciile medicale de calitate contribuie pozitiv la capacitatea de muncă și veniturile familiale. Foarte important este și accesul la zone de agrement, care reprezintă o problemă pentru orașul Cupcini. Lucrările pentru înverzirea, amenajarea și salubrizarea orașului Cupcini se efectuează anual, dar această problemă necesită mai multă implicare, atât a instituțiilor de stat, cât și de cetățenii obișnuiți. Care, la rândul său, necesită nu numai achiziții de la companii specializate, ci și crearea propriilor pepiniere de arbori și arbuști. Crearea parcurilor noi, zonelor de recreere curate, curățarea și aducerea în ordine a lacurilor și iazurilor din raza orașului, duc la o stare spirituală pozitivă și bunăstare.

2.5.11. Economie locală

Orașul Cupcini dispune de o infrastructură locală relativ bine dezvoltată: asigurarea cu energie electrică este stabilă și poate satisface cerințele sectorului industrial în deplină măsură.

Serviciile de aprovizionare cu apă și canalizare sunt funcționale, însă foarte învechite, există un acces facil la rețeaua de gaze, nu există probleme cu conectarea la rețelele de telecomunicații (telefonie fixă, mobilă, internet), regiunea dispune și de o rețea bine dezvoltată de drumuri locale, chiar dacă starea acestora lasă de dorit.

De asemenea regiunea orașului Cupcini beneficiază de servicii bancare de calitate, aici având filiale din băncile importante din țară. Este necesar de menționat că așezarea geografică din punct de vedere a accesibilității regiunii de asemenea îi oferă careva avantaje față de alte regiuni ale țării. Ea este situată în vecinătatea frontierelor cu România și Ucraina.

Actualmente baza urbană a orașului este reprezentată de întreprinderi din diverse compartimente ale economiei. Principala ramură a economiei orașului este industria prelucrătoare, prezentată îndeosebi de obiectivele industriei agro-alimentare, fabricarea conservelor și produselor lactate, care se bazează pe materia primă locală. În general, populația activează în mai multe sectoare ale economiei, însă sectorul agricol are o pondere semnificativă în economia orașului și reprezintă sursa principală de existență pentru majoritatea populației. Pe teritoriul orașului Cupcini se află 167 agenți economici, inclusiv :

- industria de producere și prelucrare - 6 unități;
- agricultură – 9 unități; servicii acordate – 7 unități;
- comerț - 145 unități.

Populația aptă de muncă antrenați în cîmpul muncii constituie 30 %. Pe teritoriul orașului se află piața cu comercializare în domeniul agricol.

La fel orașul Cupcini se mândrește cu activitatea a două întreprinderi din regiune: ICS "Moldova-Zahar" SRL și Combinatul de produse lactate SA "Inlac".

În posida problemelor cu care se confruntă agenții economici din Moldova, aceste întreprinderi înregistrează profit, prestează servicii de calitate, achită impozitele la stat, sute de muncitori sunt antrenați în procesul de producere. În cadrul dialogului cu angajații și conducerea întreprinderilor, Statul acordă o importanță majoră dezvoltării mediului de afaceri din țara noastră și diversificării piețelor de desfacere, precum și problemelelor cu care se confruntă angajații și conducerea întreprinderilor, posibilităților de sporire a nivelului de competitivitate a produselor și a capacitatei de comercializare a acestora.

Deoarece regiunea orașului Cupcini se bucură de soluri cu o compozиie bogată, cultivarea sfecliei de zahăr are un impact semnificativ atât asupra industriei din raionul Edineț, cât și asupra industriei zahărului din Moldova.

Întreprinderea "In Lac" din orașul Cupcini, raionul Edineț produce o gampă de peste 46 produse naturale de calitate superioară, în special datorită unei abordări tehnologice serioase și folosirii utilajului performant. Capacitatea zilnică de prelîncrare a laptelui constituie circa 400 tone pe zi. Compania dispune de aproximativ 70 puncte de colectare

a materiei prime. Laptele fiind procurat de la personae fizice și de la fermele din diferite regiuni ale țării, fapt ce motivează oamenii să dezvolte creșterea bovinelor, pentru a-și asigura o sursă de venit, paralel cu venitul obținut din alte surse. Nu departe de orașul Cupcini, în satul Gașpar activează o fermă de vaci SRL Ascensiune, cu o capacitate de producție de cca 1,5 tone zilnic. Având în jur de 150 vaci mulgătoare, ferma este un furnizor important pentru fabrica din orașul Cupcini.

În orașul Cupcini fost construit și primul Centru Apicol din Regiunea de dezvoltare Nord. Lucrările de reparație și amenajare a Centrului și a teritoriului adiacent au fost realizate în cadrul unui proiect-pilot de dezvoltare regională, finanțat de Guvernul României.

În incinta Centrului Apicol din Cupcini, se organizează seminare unde apicultorii primesc sfaturi și informații utile despre oportunitățile oferite de un centru apicol în regiune și mecanismele de dezvoltare a unei afaceri în domeniu. De asemenea, în cadrul proiectului

s-a desfășurat o campanie de informare despre modul sănătos de viață prin consumul mierii de albine.

2.6. Edificii sociale

2.6.1. Educația

Sistemul educațional al orașului Cupcini cuprinde Liceul Teoretic „S.Kovalevskaia”, Gimnaziul „M.Sadoveanu”, Gimnaziul, grădinițe Nr. 2 Floricica și Nr. 1 Oganiok, școală de muzică, casă de creație și o școală profesională polivalentă. Există Asociația părinților în sprijinul învățământului în creșă-grădiniță nr.2 or. Cupcini.

Liceul Teoretic “Mihail Sadoveanu” din Cupcini. Clădirea liceului este una tipică: liceul dispune de săli de clasă spațioase, sală de sport, teren sportiv, sală de festivități, punct medical și cantină. Clădirea Liceului e conectată la apeduct și la rețelele de telecomunicații. Agentul termic e furnizat de cazangeria autonomă pe bază de gaze naturale. În vederea îmbunătățirii procesului educațional al localității este necesară înnoirea continuă a materialelor didactice, modernizarea tehnică a sălilor de studii, precum și îmbunătățirea continuă a nivelului de calificare a pedagogilor, dar și a personalului auxiliar.

În sistemul educațional din orașul Cupcini, la fel o importanță majoră o are și Școala profesională polivalentă, unde își fac studiile cca 500 elevi, pentru a căpăta specialități din diferite domenii cum ar fi: bucătari. Elevii bine pregătiți, cu echipament sanitar necesar.

Alte specialități ar fi: cofetar, operator pentru suportul tehnic al calculatoarelor, sudor, mecanic auto. Asamblarea și depanarea calculatoarelor personale.

La fel de important pentru societatea noastră și prioritar pentru persoanele în vîrstă este siguranța modului de viață. Deoarece în orașul Cupcini locuiesc multe persoane singuratice, care sunt lipsite de atenție, îngrijire și siguranță din partea celor apropiati, construcția unui azil pentru bătrâni ar fi un colț de rai pentru ei. În azil persoanele vor avea posibilitatea să fie îngrijite, hrănite și mereu să fie sub supravegherea unei persoane terțe și asistente medicale. În orașul Cupcini, la fel ca și în alte localități sunt cazuri cînd persoanele chiar nu au nicio rudă și sunt deacord chiar să achite pentru a avea un acoperiș deasupra capului. Odată satisfăcute nevoile fiziologice, următoarele care cer atenție sunt cele de securitate.

La fel ar fi benefică și o „Cantină socială” care să deservească persoanele social vulnerabile cu hrană. Sunt persoane care necesită de acest serviciu. Cantina Socială ar oferi zilnic un prânz cald celor nevoiași, pensionarilor și persoanelor cu dezabilități. Astfel în toată ziua bâtrânilor vor fi asigurați cu prânzuri gratuite. Beneficiarii Cantinei Sociale pot fi persoanele care au atins vîrstă de pensionare (fără susținători legali, fără venituri sau cu venituri mici), invalizi, copii pînă la 18 ani (din familiile cu mulți copii, monoparentali și din alte familii considerate social vulnerabili). Mai ales acum pe timp de pandemie multe persoane au avut nevoie de hrană sau cel puțin de produse alimentare. Am fi putut distribui hrana la domiciliu pentru persoanele/asistații cantinei sociale care sunt dependenți de domiciliu (bolnavi, vîrstnici, nedeplasabili). Aceste servicii ar fi de mare folos pentru populația orașului.

2.6.2. Sănătate

Sistemul de ocrotire a sănătății include spitalul din orașul Cupcini, Centrul medicilor de familie, asistență medicală urgentă. Incidentele din domeniul sănătății în timpul perioadelor cu temperaturi extreme par a fi cele mai frecvente manifestări ale efectelor schimbărilor climatice asupra omului. Incidența bolilor cardiovasculare și a celor respiratorii infecțioase a crescut în contextul unei clime mai calde, mai umede. Pentru a identifica impactul schimbărilor climatice asupra sănătății publice, trebuie stabiliți indicatori de supraveghere a sănătății. De exemplu, se pot folosi indicatori de sănătate legați de calitatea aerului și calitatea apei de consum, pentru a evalua factorii de mediu pozitivi și negativi determinanți pentru sănătate, în vederea stabilirii zonelor de intervenție și prevenire și a evaluării rezultatelor politicilor și programelor specifice care urmăresc îmbunătățirea sănătății publice.

Principalele acțiuni de îmbunătățire în sectorul sănătății constau în:

- sensibilizarea specialiștilor medicali, a publicului și a grupurilor celor mai vulnerabile;
- identificarea, monitorizarea și ținerea în vizor a grupurilor de risc și a populației vulnerabile;
- instruirea și ghidarea specialiștilor medicali și oferirea consultațiilor populației cu privire la măsurile ce urmează a fi întreprinse în timpul fenomenelor climatice extreme, cum ar fi valurile de căldură, inundațiile și seceta;
- aplicarea tehnologiilor noi de măsurări științifice (de exemplu privind bolile transmise prin aer, calitatea apei, schimbarea climei etc.).

Cu scopul de a spori nivelul de conștientizare de către autoritățile publice din oraș a necesității asigurării condițiilor de accesibilitate la infrastructură pentru persoanelor cu dizabilități și alte persoane cu mobilitate redusă, de către membri și voluntarii Grupului de inițiativă din Cupcini, Asociația Tinerilor cu Dizabilități „VIVERE”, în parteneriat cu echipa Asociației „MOTIVAȚIE” din Moldova (AMM) a fost organizată o acțiune de evaluare și monitorizare a accesibilității la clădirile de menire publică în orașul Cupnici.

2.6.3. Sport

Sportul reprezintă un domeniu de prioritate într-o comunitate, la fel ca și educația, medicina și cultura. Realizând acest fapt, administrația orașului Cupcini încearcă să dezvolte acest sector și să implementeze mai multe activități pentru populație.

În orașul Cupcini a fost construit un teren sportiv, care face parte din proiectul național de reabilitare a infrastructurii sportive, lansat în toamna anului 2017. Complexul respectiv include un teren de fotbal, de volei, de baschet, de tenis, instalații pentru fitness, terenuri de joacă pentru copii și de odihnă pentru adulți.

La fel copii din orașul Cupcini se bucură și de posibilitatea de a petrece cât mai mult timp la aer liber, practicând diverse sporturi pe noul teren de joacă ansamblat.

2.6.4. Cultură și turism

Nordul Moldovei oferă priveliști de o rară frumusețe, zona fiind presărată pe toată întinderea ei cu biserici și mănăstiri renumite pentru picturile exterioare și interioare, comori ce sunt incluse pe lista Patrimoniului Mondial UNESCO, un tărâmul al mănăstirilor, plin de istorie, cultură și voie bună. În orașul Cupnici putem găsi unicul din republica Moldova Muzeul virtual, care îți oferă o posibilitate de a parurge o vizită în trecut. O carte de vizită a orașului Cupnici este și Catedrala Sfântului Mare Mucenic Dumitru din localitate, unde multimea enoriașilor Catedralei „Sfântul Mare Mucenic Dumitru, Izvorâtorul de Mir” primesc împăcarea sufletească.

3. ANALIZA SWOT A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

3.1 Analiza infrastructurii de utilități

Puncte Tari

Instituții sociale funcționale.

Existența rețelelor de electricitate și telecomunicații, precum și asigurarea cu agenți termici a edificiilor social-culturale.

Existența unei game diversificate de resurse ale solului și subsolului. Conectivitatea diversificată și accesibilă cu celelalte regiuni.

Infrastructura transportului diversificată și ramificat.

Sistem de telecomunicații bine dezvoltat inclusiv acces la internet.

Experiență în domeniu.

Traversarea localității de traseul auto **internațional** Chișinău-Cernăuți.

Rețea de drumuri locale reabilitate și modernizate/ restul fiind în curs de execuție.

Oportunități

Atragerea investițiilor externe.

Implementarea proiectelor ce vizează lucrări de reabilitare / extindere / construcție a rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, stații de epurare.

Existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru reabilitarea termică. Programe naționale de ameliorare a situației în domeniul mediului și schimbărilor climatice. Accesul la proiectele transfrontaliere.

Renovarea drumurilor locale și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale. Extinderea rețelelor de utilități publice în toată localitatea.

Ridicarea nivelului de trai al populației prin aducerea la un nou nivel a calității întregii infrastructurii sociale.

Identificarea posibilităților de realizare a unui sistem de canalizare eficient.

Puncte Slabe

Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale.

Degradarea calității mediului, contaminarea excesivă a solului și creșterea frecvenței eroziunilor și alunecărilor de teren. Resurse subterane epuizabile.

Ponderea totală a populației conectate la sisteme de apă în regiune sub media națională. Creșterea rapidă a cantității de deșeuri. Recuperarea limitată a deșeurilor, depozitarea deșeurilor dominant.

Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate, fapt ce duce la poluarea apelor (de suprafață și subterane) și solului. Reabilitarea insuficientă a drumurilor regionale și locale.

Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în instituțiile social-cultural.

Asigurarea ineficientă cu agent termic a unor edificii social-administrative.

Amenințări

Nivel scăzut de implicație și informare a cetățenilor cu privire la problemele localităților și în procesul de luare a deciziilor. Responsabilitatea redusă a autorităților publice privind crearea utilităților publice.

Capacitatea scăzută a populației din regiune de a suporta costurile de utilizare și întreținere a infrastructurii reabilitate, modernizate sau nou construite datorită nivelului de sărăcie existente. Gradul insuficient de întreținere a drumurilor reabilitate.

Suplinirea redusă a paginii electronice cu informație relativă activității APL.

Societatea civilă este insuficient implicată în activitățile de ordin social a localității.

Lipsește un sistem de indicatori de performanță, în bază de analiză a resurselor existente, a problemelor și a oportunităților, pe care angajații să-l atingă în perioade definite de timp.

3.2 Analiza capacitatii instituționale

Puncte Tari

Existența unui cadru instituțional regional funcțional.

Cooperare bună a ADR Nord cu APL de nivelul I și II din regiune.

Implicarea activă a societății civile, mediului academic și antreprenorial în elaborarea politicilor regionale. Dezvoltarea de programe de formare profesională pentru angajați, în special cele ce vizează instruirea la locul de munca și cele de tip online (e_educatie).

Membrii APL au abilități și experiență în domeniul dezvoltării proiectelor.

În vizionarea cetățenilor, dinamica din ultimii 10 ani este pozitivă în soluționarea problemelor cu care se confruntă orașul. Cetățenii sunt gata să se implice în suportul administrației publice atât locale cât și la nivel raional în procesul de implementare a proiectelor.

Securitatea cetățenilor asigurată de organele de drept.

Oportunități

Reabilitarea/modernizarea/extinderea unitatilor de învățământ aflate într-o stare

nesatisfăcătoare. Dezvoltarea învățământului vocațional și tehnic din localitate.

Atragerea investițiilor externe.

Implicitarea mai activă a tineretului în dezvoltarea localității.

Actualizarea informativă a paginii electronice a orașului.

Stabilirea unor contacte durabile și colaborarea cu localități din țările vecine în vederea soluționării unor probleme comune (proiecte, măsuri culturale, schimb de experiență).

Participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaționale, cursuri de perfecționare.

Gestionarea eficientă a bugetului local.

Optimizarea activității APL-urilor. Reabilitarea/modernizarea/extinderea caselor de cultură, caminilor culturale,bibliotecilor, construcția, eventual transformarea unor clădiri abandonate în centre comunitare.

Puncte Slabe

Nivel scăzut de implicare și informare a cetățenilor cu privire la problemele localităților și în procesul de luare a deciziilor. Număr redus de inițiative locale pentru consolidarea capacității managementului APL. Starea avansată de degradare a unor scoli generale, inclusiv a sălilor de sport.

Societatea civilă este insuficient implicată în activitățile de ordin social a localităților. Lipsește un sistem de indicatori de performanță, în bază de analiză a resurselor existente, a problemelor și a portunităților, pe care angajații să-l atingă în perioade definite de timp.

Lipsa aprovizionării cu literatură necesară a bibliotecilor publice.

Amenințări

Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea și/sau promovarea unor investiții majore.

Instabilitate legislativă.

Exodul specialiștilor calificați.

Slabă organizare a sistemului administrativ. Nevalorificarea fondurilor externe. Scăderea interesului cetățenilor de participare în procesul decizional.

Reducerea finanțărilor externe pentru soluționarea problemelor comunitare. Lipsa ONG-urilor care să ar implica în soluționarea problemelor orașului.

3.3 Analiza economiei locale

Puncte Tari

Așezarea geografică favorabilă dezvoltării agriculturii, în special a creșterii legumelor. Infrastructura de acces favorabilă pentru dezvoltarea mediului economic. Sprijin pentru accesarea serviciilor dedicate firmelor și tinerilor antreprenori.

Disponibilitatea resurselor umane.

Costul scăzut al forței de muncă.

Ritmul anual de creștere a numărului de antreprinderi în ansamblu pe sectorul IMM.

Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală.

Incurajarea activităților măstesugărești/artizanale, inclusiv de comercializare

Dezvoltarea de activități economice alternative în mediul rural, inclusiv dezvoltarea capacitatei antreprenoriale a tinerilor.

Sprijin pentru demararea sau dezvoltarea unei afaceri ce visează procesarea produselor agricole sau de origine animală

Terenuri agricole cu produse agricole ecologice.

Terenuri agricole preponderent consolidate.

Oportunități

Crescerea taxelor locale.

Crescerea vanitărilor proprii.

Eficientizarea cheltuielilor publice .

Atragerea investițiilor externe.

Implicitarea mai activă a tineretului în dezvoltarea localității.

Existența unor programe de finanțare care se adresează întreprinderilor din mediul rural. Acces la comunicațiile naționale și internaționale de transport.

Atragerea investitorilor străini interesati

Implementarea unor proiecte prin intermediul parteneriatului public-privat

Puncte Slabe

Potențialul economic al orașului este slab valorificat în comparație cu posibilitățile de dezvoltare.

Slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural. Întreprinderile mici se confruntă cu probleme de slabă capitalizare, lipsa gajului, experiența limitată în utilizarea creditelor, rate înalte ale dobânzii și accesul limitat la informația financiară de consultanță.

Lipsa capitalului străin în economia locală.

Ponderea scăzută a numarului de turisti străini. Oferirea insuficientă a serviciilor de asistență și promovarea comerțului interior și extern.

Atractivitate scăzută pentru investitori, cauzată, în special, de lipsa informațiilor relevante cu privire la mediul loca.

Resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții.

Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene.

Amenințări

Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea și/sau promovarea unor investiții majore.

Neachitarea salariilor angajaților sectorului bugetar.

Neacoperirea cheltuielilor strict necesare pentru menținerea activității instituțiilor bugetar Stoparea dezvoltării infrastructurii orașului.

Cadrul fiscal și legislativ instabil.

Condiții de creștere neavantajoase pentru mediul privat.

Orientarea posibilitilor investitorilor de import, având ca principal avantaj prețul scăzut

Existența mediului natural atractiv

Existența unui șir de obiective turistice naturale, arheologice, religioase și culturale.

Existența posibilității creării zonelor de odihnă și agrement

Posibilitatea dezvoltării diferitor tipuri de turism – religios, cultural, ecologic, rural, de afaceri

Existența sistemului instituționalizat de biblioteci, case de arte, centrul de creație școli de artă în toate localitățile raionului.

Prezența obiectivelor de patrimoniu Obiective reprezentative, favorabile pentru activitățile științifice, educaționale, culturale și turistice

Condiții favorabile pentru desfășurarea activităților culturale.

Oportunități

Atragerea investițiilor externe.

Valorificarea relațiilor de cooperare cu partenerii din alte orașe/ sate în domeniul extinderii itinerarelor turistice

Încurajarea dezvoltării unor forme de turism, în special celui rural

Susținerea proiectelor ce țin de reabilitarea infrastructurii generale și turistice

Susținerea desfășurării unor evenimente culturale și spirituale

Reabilitarea unor obiective turistice de importanță majoră

Posibilități de integrare a instituțiilor de cultură în procesul de modernizare și informatizare

Interes sporit față de patrimoniul cultural și natural al orașului Cupcini

Efortul din partea autorităților locale și naționale de a conecta legislația Republicii Moldova la cerințele moderne în domeniu

Implicarea instituțiilor de cultură în proiecte culturale naționale și internaționale Puncte Slabe

Insuficiență de cadre calificate în domeniul culturii

4. Analiza culturii și turismului în localitate

Punctele Tari

Valorificarea și promovarea insuficientă a potențialului turistic. Servicii turistice insuficiente. Starea degradată a infrastructurii de acces la obiective turistice

Fluctuația personalului angajat

Lipsa unui sistem continuu de instruire a cadrelor din domeniul culturii.

Condiții de muncă neadecvate Competențe insuficiente, distinctive în domeniile: management, cercetare, dezvoltare, calitatea serviciilor comerciale

Lipsa unui sistem bine pus la punct de conlucrare cu APL de nivelul I și II

Baza tehnico-materială este insuficientă pentru a crea un produs cultural de calitate

Nu este suficient sprijin comunitar

Lipsa punctelor de comercializare a produselor de artă și artizanat.

Amenințări

Lipsa politicilor naționale consecvente, referitoare la turism

Gradul scăzut de interes a populației locale pentru dezvoltarea turismului în teritoriu

Insuficienta colaborare dintre APL I și APL II în scopul promovării unor obiective turistice importante

Concurența zonelor turistice învecinate

Menținerea la un nivel slab calitativ a serviciilor turistice

Informarea insuficientă a populației referitor la patrimoniul cultural al orașului Cadrul legislativ imperfect referitor la cultură

Lipsa de condiții adecvate de lucru pentru angajații din domeniul cultural

Insuficiența resurselor financiare Lipsa viziunii de ansamblu asupra viitorului caselor, căminelor culturale din teritoriu

Îmbătrânirea cadrelor calificate

4.PROCESUL DE ELABORARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ

4.1. Inițierea procesului de planificare

Orașul Cupcini din raionul Edineț are nevoie de crearea și promovare unei viziuni strategice în ceea ce privește dezvoltarea sa pe plan socio-economic. Lipsa unei viziuni fundamentale duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot

rata oportunități și se pot consuma irațional resurse valoroase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru închegat și când există o coordonare clară și bine organizată.

Așadar, planificarea strategică are drept scop principal definirea reperelor de dezvoltare a orașului pe o perioadă de 7 ani. Etapele metodologice principale ale procesul de planificare strategică au fost următoarele: realizarea unor analize preliminare a situației de facto, stabilirea unei viziunii clare asupra dezvoltării orașului Cupcini din raionul Edineț, analiza sectorială a domeniilor cu o importanță strategică și, la final, elaborarea documentului strategic propriu-zis.

Valorile și principiile ce au stat la baza procesului de planificare strategică au fost:

4.2. Înființarea echipei de planificare

Factorul esențial în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a localității. Inițierea procesului de planificare strategică a început după semnarea contractului de prestare a serviciilor de consultanță, urmată cu înființarea Echipei de Planificare (EP), desemnată de “Consil Prim” SRL. În urma dezbatelor interne, Echipa de Planificare a beneficiat de instruire din partea Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP) prin facilitarea procesului de planificare. Facilitatorul a explicat importanța elaborării planului, pașii de urmat, metode și tehnici de abordare a comunităților, precum și metode de analiză ale comunității. Aceste cunoștințe sunt esențiale în identificarea necesităților și stabilirea domeniilor pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare Socio-economică a orașului Cupcini, raionul Edineț. Au fost expuse metodele de consultare a comunității: workshop-uri, metoda discuției, ședință de analiză, chestionare. Membrii EP au decis să utilizeze metoda chestionarelor, iar procesul de consultare a comunității prin interviu a durat 3 săptămâni, după care a urmat ședință de analiză și interpretarea cercetării efectuate. Pentru a da rezultate, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea la nivelul administrației publice locale a unui management

strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul orașului.

Echipa de planificare socio-economică a orașului Cupcini a fost constituită pe baza propunerilor: IDEP, SCT și APL care au nominalizat persoanele investite cu încredere pentru a-i reprezenta și a transmite problemele pe care aceștia le resimt și doresc a fi rezolvate, în vederea îmbunătățirii vieții și dezvoltării durabile a orașului. Membrii EP au fost selectați astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a planului strategic.

La înființarea EP s-a ținut cont de voința fiecărui membru propus de a se implica în procesul de planificare strategică a orașului.

4.3. Concordanța strategiilor de dezvoltare regionale cu cea locală

La elaborarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Cupcini s-a ținut cont de prevederile din Strategia Națională de Dezvoltare “Moldova 2020”, aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2012, precum și de Programele de dezvoltare a raionului Edineț, Programul Sectorial în Eficiență Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2016-2021), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Nord și alte documente de politici relevante. APL a participat la toate întrunirile ce au vizat stabilirea priorităților, obiectivelor pe termen mediu și lung în vederea definirii planului strategic de acțiuni de dezvoltare socio-economică durabilă a Raionului Edineț. Nemijlocit orașul Cupcini este identificat în programele de dezvoltare ale raionului la componențe precum: creșterea competitivității producției locale, diversificarea producției agricole, dezvoltarea turismului, renovarea rețelelor de drumuri locale și salubrizarea teritoriului. Avantajele concordanței Strategiei de Dezvoltare SocioEconomică a orașului Cupcini cu strategiile sus menționate se vor materializa în posibilitatea accesării mai multor surse de finanțare pentru infrastructura publică de utilități (apă potabilă, sistemul de canalizare, infrastructura drumurilor, etc.), dar și prin creșterea suportului financiar din partea donatorilor externi (BERD, BL, BEI, Comisiile UE și.a.).

5. STABILIREA OBIECTIVELOR, REALIZAREA STRATEGIEI

5.1. Stabilirea obiectivelor planului strategic

La stabilirea obiectivelor strategice au servit informațiile din sondajul sociologic realizat, analiza punctelor slabe și tari, a oportunităților și riscurilor mediului extern, dar și viziunile EP și APL referitor la viitorul orașului. După analiza pe baza unui set de criterii și după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare următoarele 6 obiective strategice:

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în orașul Cupcini, raionul Edineț.

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării rationale a resurselor naturale

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea orașului și în procesul decizional

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Cupcini, raionul Edineț depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare acestuia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului vor fi implicați mai mulți actori locali, regionali, naționali și internaționali, fiecare îndeplinind un rol specific în realizarea acțiunilor planificate. Acești actori sunt:

Administrația publică locală (Consiliul Orășanesc, Primarul, Primăria)
Comunitatea Locală - locuitorii orașului și instituțiile publice locale
Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, pensionarii, organizațiile confesionale și profesionale)
Agenții economici
Structuri externe (Consiliul raional Edineț, Organizațiile internaționale, Guvernul).

[5.2. Etape de implementare]

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Cupcini, raionul Edineț poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Strategiei de Dezvoltare. În cadrul acestei etape, Strategia de Dezvoltare va fi supusă dezbatelor publice. După dezbatere, al cărei scop este ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Cupcini va fi înaintată spre aprobare Consiliului Orășanesc. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Strategia de Acțiuni.

Implementarea Strategiei de dezvoltare se va efectua prin realizarea propriu-zisă a acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete recomandate. Pentru fiecare acțiune și proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilități și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Strategiei de dezvoltare. În perioada de implementare, responsabilități de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

5.3. Riscuri și impedimente în procesul de implementare, metode de prezentare

Realizarea cu succes a acțiunilor propuse Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Cupcini, raionul Edineț poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente. Riscurile și impedimentele aferente implementării Strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (a) interne și (b) externe.

RISCURI DE IMPLEMENTARE INTERNE

Domeniu	Descriere
Managementul implementării Planului strategic	<ul style="list-style-type: none">❖ Confruntări de interes privind implementarea planului strategie.❖ Experiență insuficientă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare de anvergură.❖ Prevalarea intereselor personale.❖ Resurse financiare limitate.
	<ul style="list-style-type: none">❖ Cooperarea slabă a autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea.

Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților de dezvoltare a locuității. ❖ Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în soluționarea problemelor comunității. ❖ Neimplicarea partenerilor rezidenți și nerezidenți.
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale. ❖ Dependența sectorului agrar de condițiile climaterice. ❖ Posibilitățile financiare reduse ale APL și ale agenților economici pentru a efectua investiții.
Socială	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale. ❖ Degradarea continuă a condițiilor de trai a populației. ❖ Emigrarea forței de muncă. ❖ Îmbătrânirea demografică. ❖ Lipsa sprijinului comunității în renovarea obiectelor de infrastructură socială.
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Nedorița populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluate asupra sănătății lor. ❖ Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubrizare.

RISURI DE IMPLEMENTARE EXTERNE

Domeniul	Descriere
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Instabilitatea politică. ❖ Contradicția și inconsecvența legislației în vigoare.
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale. ❖ Micșorarea quantumului transferurilor de la bugetul

Relațiile cu partenerii externi	raional.
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Potențial investițional redus. ❖ Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare. ❖ Infrastructură de afaceri slab dezvoltată.

La fel au fost identificate pericolele majore ce pot împiedica implementarea activităților planificate și posibilitățile de aplanare a acestora.

Riscuri	Metode de implementare
Indiferența membrilor comunității	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Organizarea adunărilor generale. ❖ Organizarea audierilor publice. ❖ Organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice. ❖ Prezentarea exemplelor de succes. ❖ Desfășurarea concursurilor tematice.
Insuficiența resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Participarea la concursuri de proiecte. ❖ Inițiative ale agenților economici prin crearea și dezvoltarea parteneriatelor. ❖ Crearea unor ONG-uri. ❖ Contribuția populației. ❖ Aportul donatorilor.
Lipsa specialiștilor	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Pregătirea specialiștilor. ❖ Motivarea specialiștilor. ❖ Colaborarea cu organizațiile specializate. ❖ Colaborarea cu instituțiile de învățământ.

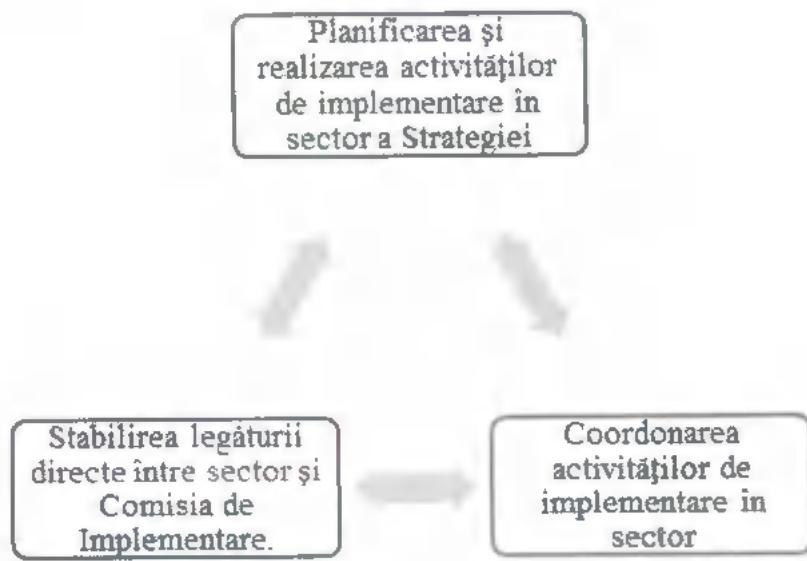
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Pregătirea în teritoriu.
Informarea redusă a populației	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Utilizarea mijloacelor mass-media. ❖ Plasarea avizelor. ❖ Organizarea adunărilor și seminarelor. ❖ Publicarea buletinelor informative. ❖ Plasarea informațiilor pe pagina electronică a localității. ❖ Montarea panourilor de informare.
Migrarea populației	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Crearea noilor locuri de muncă. ❖ Îmbunătățirea sferei sociale.
Instabilitatea politică	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Informarea privind programele politice. ❖ Colaborare cu partidele politice. ❖ Prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor.

6. MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMOCĂ

6.1. Cadru instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (a) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (b) raportarea rezultatelor evaluării. În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Cupcini, raionul C, va fi creat Comitetul orășanesc, în care vor fi incluși cetăteni de diferite vârste, din toate părțile orașului. Comitetul va contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Strategiei, astfel consolidându-se societatea civilă din oraș.

Atribuțiile Comitetului Orășanesc vor consta în:

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea a Strategiei (în continuare CIS). CIS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Orășanesc și Primărie în componență căreia va fi asigurată

reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea orașului, inclusiv membrii Consiliului Participativ:

Consiliul orășanesc (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)

Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul şef)

Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)

Instituțiile educaționale (directorii gimnaziului și al grădiniței de copii)

Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-lor ce activează).

În implementarea strategiei, responsabilitățile de bază ale CIS vor fi:

Planificarea implementării acțiunilor.

Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare.

Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare. Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate.

Monitorizarea implementării planului de acțiuni.

Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Orășanesc.

Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile.

Elaborarea și dezbaterea proiectelor prioritare de dezvoltare.

Analiza deciziilor privind diverse probleme ale orașului.

Elaborarea și inițierea modificărilor în planul strategic.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care vor avea loc cel puțin o dată pe lună. Un rol important în procesul de implementare a Strategiei îl are Consiliul Orășanesc, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Cupcini, raionul Edineț. Competențele Consiliului se vor axa pe:

Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor.

Proinovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL.

Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice.

Stimularea și coordonarea conluerării actorilor comunității în realizarea obiectivelor orașului ale Strategiei.

Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a orașului Cupcini raionul Edineț.

6.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către persoanele responsabile a rapoartelor trimestriale către CIS, privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual, CIS va prezenta Consiliului Orășanesc raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiarii sau instituțiile specializate, se va stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingerea obiectivelor fixate.

Monitorizarea Strategiei de dezvoltare. În perioada de implementare, responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua

prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestei strategii.

Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

NR	PROGRAM	INDICATORII DE MONITORIZARE
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<p>Program de reabilitare a drumurilor locale elaborat și aprobat.</p> <p>Nr/km de drumuri locale renovate în varianta asfaltată și a celor renovate în alte variante.</p> <p>Nr/km de drumuri cu trotuar pavat.</p> <p>Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale amenajate.</p> <p>Program de iluminare stradală a drumurilor elaborat și aprobat.</p> <p>Nr.de piloni electrici noi montați.</p> <p>Stațiile electrice de transformare din perimetru Orașului Cupcini renovate.</p> <p>Nr de piloni cu felinare economie dați în exploatare în termenii planificați.</p> <p>Nr/km de drumuri agricole întreținute /amenajate.</p>
2	Extinderea rețelelor inginerești	<p>Program elaborat de creare a rețelei inginerești de Canalizare.</p> <p>Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei inginerești de canalizare.</p> <p>Lungimea totală a rețelei de canalizare dată în Exploatare.</p> <p>Nr. de gospodării conectați la canalizare.</p> <p>Nr. de edificii sociale conectate la canalizare.</p> <p>Gradul de racordare la apeduct și canalizare a caselor de locuit.</p>

	de alimentare cu apă potabilă și canalizare	Program elaborat de extindere a rețelei inginerești de apeduct. Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei extinse de apeduct. Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei. Numărul de gospodării conectate la rețeaua de apeduct. Volumul mediu de apă potabilă furnizată unui locuitor pe lună. Nr. de măsuri întreprinse în vederea construcției și eficientizării funcționării stației de tratare a apei. Apa din lângănile arteziene/de tip mină îmbunătățită.
3	Extinderea rețelelor inginerești de aprovizionare cu gaze naturale	Măsuri întreprinse în vederea extindere a rețelei de gazificare a orașului Cupcini. Nr. de gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale în urma implementării proiectului de gazificare. Gradul de racordare la rețeaua de gaze naturale a caselor de locuit noi conectate la rețea. Lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale prin oraș. Volumul mediu lunar de gaze naturale furnizat unei gospodării.
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversifiearea surselor energetice	Măsurile întreprinse în vederea asigurării instituțiilor social administrative cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare. Nr. de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare. Economia de mijloace financiare a instituțiilor ce au diversificat surselor energetice de asigurare cu agent termic. Nr. de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare. Proiect de reabilitare termică a edificiilor publice.

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

NR	PROGRAM	INDICATORII DE MONITORIZARE
1	Diversificarea și susținerea micului business	Nr.de programe și proiecte accesate. Nr. de surse de finanțare externe atrase. Sumele de finanțare externe atrase în programele accesate. Diversificarea activităților economice. Volumul investițiilor în sectorul de producere. Nr. de întreprinderi noi-create. Nr. de activități meșteșugărești și artizanale lansate. Nr. locurilor de muncă noi create. Nr. de parteneriate stabilite, contracte semnate. Volumul produselor și mărfurilor comercializate. Volumul investițiilor în sectorul servicii.
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	Nr. târgurilor și expozițiilor vizitate. Nr. unităților tehnice procurate. Nr. de tehnici și tehnologii moderne aplicate în agricultura orașului Km de apeduct pentru irigare construiți și dați în exploatare. Suprafața terenurilor irrigate.
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	Nr. de asociații agricole noi-inființate. Nr. de întreprinderi noi-create în sfera agricolă. Creșterea procentului de consolidare a terenurilor agricole pe întreaga localitate. Nr. punctelor de colectare și achiziționare a producției agricole create și funcționale. Crearea pieții agroalimentare în oraș.

		<p>Creșterea cantității producției agroalimentare locale Comercializate.</p> <p>Nr. programelor de care au beneficiat producătorii agricoli.</p>
4	Valorificarea potențialului turistic al orașului Cupcini	<p>Plan local de măsuri de dezvoltare a turismului în orașul Cupcini elaborat și aprobat.</p> <p>Nr. de agropensiuni, unități de cazare, deschise și funcționale.</p> <p>Nr. locuri de muncă noi deschise ca urmare a lansării activității turistice în oraș.</p> <p>Nr. mediu de turiști ce vizitează orașul Venitul obținut de către APL și agenții economici/populație ca urmare a lansării activității turistice în oraș.</p>

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială din localitate.

NR	PROGRAM	INDICATORII DE MONITORIZARE
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<p>Nr. de săli amenajate și dotate cu mobilierul, echipamentul și utilajul necesar.</p> <p>Nr. de unități de tehnică de calcul, mobilier, utilaj procurate.</p> <p>Nr. de materiale didactice achiziționate, necesare desfășurării procesului instructiv-educativ.</p> <p>Nr. de cărți care satisfac necesitățile curriculului școlar achiziționate.</p> <p>Procentul de cărți în raport cu numărul necesar pentru acoperirea necesităților curriculare.</p> <p>Nr. de programe lansate spre diminuarea migrării cadrelor didactice.</p> <p>Nr. de cadre didactice stabile.</p>
		<p>Teren de joacă amenajat conform normelor de securitate și necesităților copiilor.</p>

2	Îmbunătățirea infrastructurii destinate copiilor	<p>Număr de elemente de joacă pentru copii amenajate pe teritoriul terenului de joacă.</p> <p>Numărul sălilor de studii asigurate cu iluminat artificial.</p>
		<p>Starea tehnică bună la început de an școlar a instituțiilor de învățământ școlar /preșcolar.</p>
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației din orașul Cupcini	<p>Numărul de utilaj și echipament medical achiziționat în cadrul CS din orașul Cupcini.</p> <p>Nivelul de eficiență a utilizării noului echipament medical procurat.</p> <p>Calitatea și activitatea personalului medical rezident și permanent.</p> <p>Nr. serviciilor medicale noi prestate locitorilor orașului la centrul de sănătate.</p> <p>Nr. de pacienți ai orașului ce au beneficiat timp de 1 an de servicii medicale prestate la centrul de sănătate din localitate.</p> <p>Nr. de programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici implementate.</p>
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<p>Nr. și tipul serviciilor lansate pentru pădurile sociale vulnerabile și familiile tinere.</p> <p>Nr. familiilor tinere și a persoanelor social-vulnerabile beneficiare de serviciile lansate după implementarea programelor de susținere.</p> <p>Crearea și funcționarea ONG axat pe probleme sociale.</p>

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

NR	PROGRAM	INDICATORII DE MONITORIZARE
	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<p>Proiectarea și darea în exploatarea a localului pentru festivități și agrement.</p> <p>Nr. de servicii prestate în incinta sălii de festivități și agrement.</p> <p>Nr. anual de beneficiari ai serviciilor Centrului pentru</p>

1		<p>copii și tineret.</p> <p>Nr. de manifestări petrecute în incinta sălii de agrement.</p>
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	<p>Venitul mediu anual încasat din activitatea sălii de festivități.</p> <p>Transformarea vechii grădinițe în Centru pentru tineret.</p> <p>Inventarul echipamentului tehnic nou achiziționat pentru școala de arte.</p> <p>Inventarul și costumația nouă achiziționată pentru colectivele artistice din oraș.</p> <p>Nr. de evenimente culturale la care au participat colectivele artistice din oraș.</p> <p>Nr. de manifestații culturale organizate .</p>
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	<p>Baza tehnico-materială a bibliotecii publice reînnoită.</p> <p>Nr. de cărți achiziționate/donate.</p> <p>Nr. de servicii noi lansate în incinta bibliotecii.</p> <p>Nr. de cititori.</p>
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comuna Pripiceni-Răzeși	<p>Nr. mediu de persoane ce practică sportul pe stadionul sportiv.</p> <p>Elaborarea proiectului și realizarea unui Parc public.</p> <p>Număr de persoane care își petrec timpul în zona de agrement amenajată.</p> <p>Proiect elaborat de amenajarea a unui teren de joacă pentru copii.</p> <p>Darea în exploatare în termenii planificați a terenului de joacă pentru copii în localitate.</p> <p>Crearea zonei de agrement în preajma lacului.</p>
		<p>Numărul de instrumente, aparataje, costumații achiziționate pentru buna funcționare a colectivelor artistice</p> <p>Numărul cercurilor de creație sau echipe sportive înființate în perioada de planificare.</p> <p>Nr evenimentelor cultural-artistice și sportive petrecute</p>

		<p>anual în cadrul comunei.</p> <p>Măsurile întreprinse în vederea deschiderii muzeului comunei.</p> <p>Deschiderea în termenii planificați a muzeului Comunei.</p>
		<p>Nr. de exponate expuse în muzeu.</p> <p>Nr. de vizitatori ai muzeului Comunei-localnici, străini.</p> <p>Nr. de activități meșteșugărești și artizanale practicate.</p> <p>Numărul de măsuri întreprinse în vederea lansării brândului local.</p> <p>Numărul de activități de promovare a brândului local.</p>

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambient, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

NR	PROGRAM	INDICATORII DE MONITORIZARE
		<p>Nr de intervenții efectuate în vederea întreținerii gunoiștii autorizate.</p> <p>Nr de platforme dotate cu tomberoane construite pe</p>

	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standard moderne de performanță în domeniu	<p>perimetru orașului.</p> <p>Cantitatea de deșuri casnice evacuate și depozitat la gunoiștea autorizată.</p> <p>Regulament comunitar aprobat privind avertizarea și sancționarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșurilor casnice.</p> <p>Nr. de persoane avertizate/sanctionate lunar pe motivul încălcării regulilor de depozitare a deșurilor casnice.</p> <p>Nr. de puncte neautorizate de colectare a deșurilor lichidate.</p> <p>Nr. gunoiștilor neautorizate apărute după implementarea sistemului de management al deșurilor.</p>
		<p>Nr. de fântâni de tip mină curățite.</p> <p>Calitatea apei îmbunătățită din fântânile de tip mină.</p>
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<p>Sistem de amenajare și îngrijire a zonelor verzi, de odihnă și agrement elaborat și aprobat.</p> <p>Numărul de intervenții în teritoriu în vederea amenajării și îngrijirea zonelor verzi, de odihnă și agrement din oraș.</p> <p>Nr. de intervenții în teritoriu în vederea curățirii și amenajării rîului din perimetru orașului.</p> <p>Albia râului din oraș curățită și amenajată anual.</p> <p>Suprafața spațiilor verzi din preajma râului de pe teritoriul orașului curățite și amenajate anual.</p> <p>Cimitirile din perimetru localității curățite și amenajate</p>

		annual.
3	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului	<p>Numărul și diversitatea programelor de educație ecologică lansate și desfășurate.</p> <p>Nr. de fântâni de tip mină marcate în funcție de indicii de calitate a apei.</p> <p>Nr. de campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor desfășurate.</p> <p>Crearea și funcționarea ONG de mediu.</p> <p>Nr de activități desfășurate de membrii ONG.</p>

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea orașului și în procesul decizional

NR	PROGRAM	INDICATORII DE MONITORIZARE
1	Asigurarea transparenței activității APL	<p>Nr. de audieri publice anuale.</p> <p>Nr. de adunări cu localnicii petrecute pe perioada planificată.</p> <p>Nr. cetătenilor participanți la ședințele consiliului local, implicați în elaborarea bugetului Primăriei.</p> <p>Nr. de panouri informative amplasate pe perimetru localității.</p> <p>Nr. de măsuri întreprinse în vederea creării și funcționalității paginii Web a orașului. Nr. de accesări a paginii Web.</p> <p>Nr. și frecvența postărilor.</p> <p>Nr. de legături externe a paginii Web.</p>
		<p>Nr. de funcționari participanți la instruirile de planificare strategică și elaborarea cererilor de finanțare, etc.</p> <p>Nr. de funcționari care cunosc limbi de circulație</p>

2	Dezvoltarea capacitateilor de atragere și planificare a resurselor financiare	<p>înternațională.</p> <p>Nr. de cereri de finanțare elaborate și înaintate spre finanțare.</p> <p>Nr. de investiții atrase în comunitate.</p> <p>Nr. de cetăteni implicați în atragerea resurselor externe.</p> <p>Procentul de computerizare și utilizare a tehnicii de calcul în activitatea APL.</p>
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetătenilor orașului Cupcini	<p>Nr. de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) înființate.</p> <p>Nr. de persoane din oraș implicate în activitatea ONG-urilor și organizațiilor locale.</p> <p>Nr. acțiunilor de implicare civică organizate pe parcursul anului.</p> <p>Nr. persoanelor implicate în acțiunile civice organizate.</p>

7. PLANUL DE ACȚIUNI A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Planul Acțiune (PA) reprezintă o unealtă atât de planificare cât și implementare a schimbărilor, ce conține un set de politici în domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate în strategie.

7.1. Considerații generale

Întru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea devină punctul forte al orașului Cupcini, raionul Edineț, Planul de Acțiune pentru implementarea strategiei de Dezvoltare Socio-Economică reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare în schimbarea comunității locale.

PA va fi revizuit în mod periodic, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macro-economică la nivel național, regional și local, precum și de opinile

societății civile locale cu privire la implementarea și rezultatele lui. Se planifică ca revizuirea să se facă la intervale scurte, astfel încât marja de eroare în privința evaluării resurselor necesare pentru diverse proiecte să fie cât mai mică. De asemenea, PA va ține cont de evoluția în timp a economiei localității, iar variabilele economice luate în calcul la prognoza economică se vor multiplica la revizuirile ulterioare.

Domeniile dezvoltării actuale sociale, economice, tehnologice și de mediu a orașului Cupcini au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul Strategiei de Dezvoltare. Obiectivele și scopurile strategice au fost create, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltarea durabilă ulterioară.

Scopul prezentului Planul de Acțiuni este expunerea concisă și clară a principalelor acțiuni, activități și proiecte necesare atât la etapa de planificare, cât și la cea de implementare a dezvoltării social-economice, astfel încât procesul să poată fi evaluat în continuu prin indicatorii ce au fost selectați ca fiind cei mai relevanți pentru orașul Cupcini, raionul Edineț.

Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale.

NR	Program	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, Lei	Sursa finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsură pentru reabilitarea drumurilor și iluminarea stradală	1.1 Reparația drumurilor	2021-2028	25 mil. lei	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Drumuri reabilitate
		1.2 Construcția unor porțiuni de drumuri locale	2021-2028	35 mil lei	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Drumuri reabilitate
		1.3 Întreținerea drumurilor locale (profilarea drumurilor cu autogrederul) și întreținerea canalelor de scurgere a apelor pluviale	2021-2028	180 mii lei	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Calitatea și lungimea drumurilor întreținute
		1.4 Extinderea rețelei de			BL, BR,	Primar,	Iluminat

	iluminare stradală	2021-2028	1 mil lei	Fondul Național, alte surse	Rutier de lucru	CL, Grup stradal	
2	Extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă și canalizare	1.5 Schimbarea sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare 100%	2021-2028	20 mil. lei	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Lungimea drumurilor întreținute
		1.6 Amenajarea și întreținerea fântânilor publice în conformitate cu normele în vigoare	2021-2028	270 mii lei	BL, BR, BS, AEE Ambasadele din RM	Primar, CL, Grup de lucru	Numărul de fântâni amenajate
3	Extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă și canalizare	1.7 Extinderea rețelei de gazificare	2021-2028	2 mil. lei	BL, BR, BS, AEE,	Primar, CL, Grup de lucru	Lungimea reței
		1.8 Reducerea consumului de agent termic prin reabilitarea termică a clădirilor publice	2021-2028	18 mil lei	BL, BR, BS, AEE,	Primar, CL, Grup de lucru	Clădiri reabilitate termic
		1.9 Amenajarea și dotarea cu teren de joacă și utilități a unui parc din localitate	2021-2028	1.5 mil lei	BL, BR, surse	Primar	Numărul terenului dotat
		1.10 Curățarea lacurilor și iazurilor din raza orașului	2021-2028	1 mil lei	BL, BR, surse	Primar	Numărul lacurilor și iazurilor căratate

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate.

NR	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, Lei	Sursa finanțare	de Responsabil	Indicatori de produs
		2.1 Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural	2021-2028	1.5 mil. lei	Surse atrase	Primar, CL, Agenți economici	Numărul IMM finanțate
		2.2 Stimularea dezvoltării sectorului servicii	2021-2028	800 mii lei	BL, Agenți economici, surse atrase	Primar, CL, Persoane private	Numărul IMM create/ dezvoltate
		2.3 Stimularea dezvoltării sectorului de creștere,			BL, Agenți economici,	Primar, CL, Persoane	Numărul IMM

		păstrare și prelucrare a producției agricole	2021-2028	1,5 mil. lei	sursă atrase	private	create/dezvoltate
1	Diversificarea micului business	2.4 Promovarea organizării lanțului alimentar complet, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole.	2021-2028	1 mil. lei	BL, donatorii, surse atrase	Primar, CL	Numărul IMM create/dezvoltate
		2.5 Cultivarea spiritului antreprenorial îndosebi în rândul tinerilor	2021-2028	100 mii lei	Organizații de consultanță, ODIMM	Primar, CL	Numărul IMM create/dezvoltate
		2.6. Elaborarea unui material video “Oportunități de afaceri în orașul Cupcini”	2021-2028	100 mii lei	Organizații de consultanță, ODIMM	Primar, CL	O comunicație video elaborată
2	Dezvoltarea agriculturii	2.7. Construcția sistemelor de irigare la scară mică a terenurilor agricole	2021-2028	1 mil. lei	FIDA, FEN, FISM, alte surse	Primar, CL, GT, Agenți economici	Numărul terenurilor irrigate
2		2.8. Amenajarea unei piețe agricole autorizate	2021-2028	1 mil. lei	BL, Capital privat, surse atrase	Primar, CL, GT, Agenți economici	1 piață agricolă dezvoltată
		2.9. Crearea unui centru de colectare a lăptelui	2021-2028	600 mii lei	BL, Capital privat, surse atrase	Primar, CL, GT, Agenți economici	1 centru pentru colectarea lăptelui
3		2.10. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole	2021-2028	200 mii lei	BL, Capital privat, surse atrase	Primar, CL, GT, Agenți economici	Numărul asociațiilor Agricole și terenurilor consolidate

		2.11. Promovarea tehnologiilor de cultivare a culturilor cu potențial înalt	2021-2028	400 mii lei	BL, Proiectul Agricultura competitive in RM (MAC-P), surse atrase	Primar, CL, GT, Agenți economici	Numărul hectarelor cultivate
4	Valorificarea potențialului turisticelor agropecuare și a producției agricole	2.12 Identificarea atracțiilor turistice din perimetru orașului.	2021-2028	10 mii lei	BL,alte surse	Primar, CL, GT, Agenți economici	Numărul atracțiilor turistice identificate
		2.13 Elaborarea și implementarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în localitate	2021-2028	40 mii lei	BL,alte surse	Primar, CL, GT, Agenți economici	1 plan elaborat privind dezvoltarea turismului
		2.14. Dezvoltarea infrastructurii de deservire a turiștilor (Agropensiuni, puncte de alimentație publică etc.)	2021-2028	5 mil lei	BL, Capital privat, surse atrase	Primar, CL, Agenți economici	Numărul IMM create/dezvoltate

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială din localitate.

NR	Program	Acțiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, Lei	Sursa de finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
	Dezvoltarea învățământului scolar	3.1 Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespondere cu particularitățile de vîrstă a elevilor și a copiilor	2021-2028	500 mii lei	BL, Direcția raională Educațională, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ	Cantitatea mobilierului/echipamentului procurat
1		3.2 Stimularea unei perfecționări continue a cadrelor didactice implicate în procesul educațional	2021-2028	100 mii lei	BL, Direcția raională Educațională, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ	Numărul cadrelor instruite
		3.3 Dezvoltarea învățământului vocational și tehnic din localitate	2021-2028	100 mii lei	BL, Direcția raională Educațională, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ	Numărul copiilor ce profită
		3.4 Sustinerea socială a cadrelor didactice tinere,			BL, Direcția raională	Directorii instituțiilor	Numărul cadrelor

		Pentru a evita exodul cestora	2021-2028	500 mii lei	Educație, surse atrase	locale de învățământ	susținute
2	Îmbunătățirea mediului școlar și preșcolar	3.5 Termoizolarea și reabilitarea termică a instituțiilor de învățământ din localitate	2021-2028	3 mil. lei	BL, BR, FISM, surse atrase	Primar, CL, Grup de lucru	Numărul de instituții reabilitate
		3.6 Dotarea cu mobilier și inventar sportive a sălii de sport a școlii din localitate	2021-2028	300 mii lei	BL, BR, FISM, surse atrase	Primar, CL, Grup de lucru	Numărul de inventar sportiv
		3.7 Dotarea cu mobilier a instituțiilor de învățământ	2021-2028	800 mii lei	BL, Bugetul instituțiilor de învățământ, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ	Numărul instituțiilor mobilate
		3.8 Menținerea și modernizarea clădirilor instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din oraș	2021-2028	2 mil. lei	BL, Bugetul instituțiilor de învățământ, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ	Numărul clădirilor modernizat
3	Îmbunătățirea sănătății de orașului	3.9 Dotarea IMSP Centrul de Sănătate Cupcini cu mobilier și aparataj necesar	2021-2028	1,5 mil. lei	BL, BR, donator	OMF, Direcția raională de sănătate	Numărul utilajelor/ mobilier
		3.10 Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor orașului	2021-2028	1,5 mil. lei	BL, BR, donator, MSMPSF	OMF, Direcția raională de sănătate	Numărul locuitorii beneficiari
3		3.11 Elaborarea și implementarea programelor de educație sanitată pentru copii, tineri, adulți și vârstnici	2021-2028	100 mii lei	BL, BR, donator, MSMPSF	OMF, Direcția raională de sănătate	Programe implementate
		3.12 Deschiderea unui centru comunitar de asistență pentru persoanele în etate	2021-2028	1,6 mil. lei	BL, BR, donator, MSMPSF	Asistentul social, CL, ONG	Numărul persoanelor deservite
		3.13 Construcția unui azil pentru bătrâni singuratici fără adăpost și invalidii întuiți la pat	2021-2028	10 mil lei	BL, BR, donator, MSMPSF	Asistentul social, CL, ONG	Numărul persoanelor deservite

Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile sociale vulnerabile și tinere						
3.14 Construcția cantinei sociale care să deservească cu hrana persoanele vulnerabile	2021-2028	5 mil lei	BL, BR, donator, MSMPSF	Asistentul social, CL, ONG	Numărul persoanelor deservite	
3.15 Amenajarea intrărilor și infrastructurii de acces pentru persoanele cu nevoie speciale în toate instituțiile de stat, inclusiv a instituțiilor de învățământ	2021-2028	200 mii lei	BL, BR, donator, MSMPSF	Asistentul social, CL, ONG	Numărul edificiilor amenajate	
3.16 Construcția unui azil pentru câinii vagabonzi din oraș	2021-2028	500 mii lei	BL, BR, OMSA, Direcția Sanitar Veterinară	Primarul	Numărul câinilor adăpostiți	

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității.

NR	Program	Aceștii/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, Lei	Sursa finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	Dezvoltarea activităților culturale	4.1 Renovarea Casei de cultură	2021-2028	150 mii lei	BL, alte surse	Primar Director CCT, ONG	Nr edificiului renovat
		4.2 Reparația prispei la intrare în Casa de cultură		150 mii lei	BL, alte surse	Primar Director CCT, ONG	1 prispă reparată
		4.3 Extinderea spațiului în subsolul Casei de	2021-2028	100 mii lei	BL, alte surse	Primar Director CCT, ONG	Perimetru subsolului extins

	cultură pentru activitatea sa și a bibliotecii publice					
	4.4 ILLUSTRAREA familiilor pe monument a			BL, alte surse	Primar Director	Nr familiilor

		participanților la al doilea război mondial	2021-2028	25 mii lei		CCT, ONG	ilustrare
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement	4.5 Crearea unui teren de joacă pentru copii	2021-2028	150 mii lei	BL, Direcția raională culturală, donații, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	1 teren de joacă
		4.6 Amenajarea parcului între primărie și Casa de Cultură "Parc distractie pentru copii"	2021-2028	500 mii lei	BL, Direcția raională culturală, donații, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	1 parc amenajat
		4.7 Crearea propriilor pepiniere de arbori și arbushuri	2021-2028	200 mii lei	BL, alte surse	Primar, Director CCT, ONG	Numărul de arbori și arbushuri
		4.8 Amenajarea parcului pe str. Livezilor "Gradina ZOO"	2021-2028	1.5 mil lei	BL, Direcția raională culturală, donații, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	1 parc amenajat
	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural	4.9 Menținerea și organizarea activităților colectivelor artistice de amatori (muzică, dans, etc.)	2021-2028	550 mii lei	BL, Direcția raională culturală, donații, alte surse	Primar, conducători artiști	Numărul de activități
		4.10 Valorificarea patrimoniului cultural al localității prin organizarea festivalurilor, concursurilor, târgurilor și.a.m.d.	2021-2028	350 mii lei	BL, alte surse	Primar, Director CCT, ONG	Numărul de festivități
		4.11 Promovarea tinerilor talentați prin susținerea participării lor la diferite concursuri, festivaluri la nivel național și internațional	2021-2028	200 mii lei	BL, Direcția raională culturală, donații, alte surse	Primar	Numărul de evenimente
3		4.12 Menținerea și dezvoltarea continuă a activităților sportive și dotarea cu echipamentul necesar, transport, ect.	2021-2028	500 mii lei	BL, Direcția raională culturală, donații, alte surse	Primar	Numărul de activități
		4.13 Organizarea și			BL, donații,	Primar, CL	Numărul

		petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive în localității	2021-2028	400 mii lei	alte surse		de evenimente
		4.14 Identificarea și promovarea produselor tradiționale locale	2021-2028	50 mii lei	BL, Agenții economici, donații, alte surse.	Primar, grupul de lucru	Numărul de produse

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale.

NR	Program	Acețiuni/Proiecte	Perioada de îndeplinire	Cost total, Lei	Sursa finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	<i>Crearea sistemului de gestionarea deșeurilor în conformitate cu standardele moderne</i>	5.1 Proiectarea și implementarea sistemului de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor	2021-2022	600 mii lei	B', alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	m³ deșeuri colectate
		5.2. Amenajarea și întreținerea unei gunoiști autorizate	2021-2028	800 mii lei	BL, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	1 gunoiste amenajată
		5.3 Amenajarea și întreținerea căilor de acces la gunoiștile autorizate	2021-2028	400 mii lei	BL, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Lungimea căilor amenajate
		5.4 Proiectarea și construcția platformelor de colectare selective (reciclabile) a deșeurilor	2021-2028	400 mii lei	BL, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr. platforme construite
		5.5 Lichidarea gunoiștilor neautorizate	2021	200 mii lei	BL, alte surse	Secretarul CL, Secția poliție de sector	Numărul gunoiștelor lichidate
2		5.6 Curățarea fântânilor publice de pe teritoriul orașului	2021-2028	140 mii lei	BL, contribuții Ministerul Mediului, alte surse	Primar, CL	Nr fântâni curățate
		5.6 Amenajarea spațiului verde "Aleea pietonală" pe porțiunea de drum între CMF și Chetrosica Veche	2021-2028	3 mil lei	BL, contribuții Ministerul Mediului, alte surse	Primar, CL	l aleie amenajată

Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic	5. 6 Curățarea albiei râului Ciuhur și amenajarea zonei de odihnă în preajmă	2021-2028	300 mii lei	BL, contribuții Ministerul Mediului, alte surse	Primar, CL	Lungimea albiei curățate
	5.7 Organizarea zilelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2021-2028	340 mii lei	BL, alte surse	Primar, CL	Nr evenimente organizate
Informarea și instruirea locatarilor despre protecția mediului	5.8 Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate	2021-2028	20 mii lei	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr persoane informate
	5.9 Marcarea fântânilor publice în funcție de indicii de calitate a apei, actualizarea pașapoartelor	2021-2028	145 mii lei	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr fântâmi marcate
	5.10 Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.	2021-2028	20 mii lei	BL, alte surse	Primar, CL, Grupul de lucru	Nr de programe

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea orașului și în procesul decizional.

NR	Programe	ACTIONI/Proiecte	Perioada de indeplinire	Cost total, Lei	Sursa finanțare	Responsabil	Indicatori de produs
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1.Organizarea regulată sau periodică, (după caz) a audierilor publice, dezbatelerilor adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor orașului	2021-2028	10mii lei	BL	Primar,CL	Nr de audiențe
		6.2 Menținerea panourilor informative de pe teritoriul orașului	2021-2028	25 mii lei	BL, alte surse	Secretarul CL	Nr de panouri

		6.3 Întreținerea paginii Web. și a paginilor de pe rețelele de socializare	2021-2028	20 mii lei	BL, alte surse	Primar,CL	Nr articole publicate
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificarea finanțelor	6.4 Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică	2021-2028	100 mii lei	BL, alte surse	Primar,CL	Nr eursurilor
		6.5 Întărirea capacitaților funcționarilor publici abilități în atragerea fondurilor, investițiilor	2021-2028	50 mii lei	BL, alte surse	Primar,CL	Nr proiecte câștigate
		6.6 Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu ei, în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)	2021-2028	500 mii lei	BL, alte surse	Primar,CL	Nr de parteneri și proiecte
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor	6.7 Acordarea suportului pentru înființarea ONGlor și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente	2021-2028	180 mii lei	BL	Primar, Secretarul CL, ONG	Nr de organizații
		6.8. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică	2021-2028	20 mii lei	BL	Primar, Secretarul CL, ONG	Nr de acțiuni

8. IMPACTUL IMPLEMENTARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Mai jos sunt enumerate cele mai importante rezultate pe care Planul le va avea asupra comunității, prezentate separat pe fiecare ramură:

8.1. Infrastructura

Cu ajutorul proiectelor și dezvoltare implementate, comunicațiile rutieră ce facilitează accesul înspre și dinspre localitate vor fi aduse la standardele UE, iar rețelele de apă, precum și cele de apă uzată vor conecta întreaga populație și agenții economici care își vor desfășura activitatea în cadrul localității. Calitatea apei și prestarea serviciilor de apă și canalizare vor intruni condițiile directivelor UE, conform procesul de regionalizare consimțit de R. Moldova. De asemenea, desfășurarea activităților economice trebuie să respecte exigenței impuse Republicii Moldova în privința impactului asupra mediului.

8.2. Mediul economic

O relansare economică a localității este una dintre prioritățile planului de dezvoltare. Proiectele identificate și analizate fiind orientate către o revenire în acest sens. De exemplu, promovarea turismului, a antreprenoriatului și parteneriatelor de tip public-privat vor schimba profilul economic a localității prin intermediul proiectului "Orizontul Europa". Stabilitatea și bunăstarea în familiile comunității vor fi posibil de atins printr-o conștiință rațională și responsabilizare economică. Mai mult, acțiunile și activitățile economice anticipate vor avea ca efect creșterea gradului de ocupare al forței de muncă, ce vor duce la creșterea veniturilor și, implicit, a consumului în localitate, ducând la un bujor economic la nivel local.

8.3. Social, cultural și educațional

Prin implementarea etapizată a planului de dezvoltare se urmărește dezvoltarea domeniilor următoare: social, cultural și educativ. Planul este orientat atât către infrastructura de susținere a acestor domenii, cât și asupra activităților specifice dezvoltare în cadrul acestei strategii. O sarcină aparte a acestei este susținere a ONG-urilor din domeniile social, culturale și de educație (capabile să implementeze proiecte împreună cu mediul de afaceri), precum și implicarea activă a societății civile. De

asemenea, conceptul strategic susține, alături de administrație, implicarea societății civile la actul decizional, prin ONG-uri

Crearea unui parteneriat de tip școală - mediu de afaceri va ajuta la creșterea capacitatei de adaptare a tinerilor la piața muncii și dezvoltarea spiritului antreprenorial al acestora.

8.4. Turism

Cu un potențial pe termen lung și cu implicații economice pozitive, planul de dezvoltare aduce în prim plan turismul rural. Proiectele de marketing ce ar veni să susțină turismul rural, măsurile și facilitățile de finanțare pentru accesarea fondurilor pentru dezvoltarea de capacitate de dezvoltare a turismului vor deschide calea spre investitori.

Planul de dezvoltare își propune transformarea localității într-un atractivă din punct de vedere a investițiilor în activități recreaționale și în infrastructură rurală.

Mun. Chișinău, bd. Dacia 31 of 58

022882102

consilprim@gmail.com

060124930, 060124190

